

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRĂȘOVU, piața mare, Târgul
 Inului Nr. 30.
 Servori ne francate nu se primesc.
 Manuscrisurile nu se restituie.
 Birourile de anunțuri:
 Brașov, piața mare, Târgul
 Inului Nr. 30.
 Înserate mai presede în Viena
 R. Moss, Haasenstein & Vogler (Old
 Mass), H. Schielek, Alois Herndel, M.
 Dulka, A. Oppelt, J. Donnerberg; în
 Budapesta: A. V. Goldberger, Eck-
 stein Bernat; în Frankfurt: G. L.
 Dausch; în Hamburg: A. Steiner.
 Pretul inserțiilor: o serie
 garmond pe o colină 6 cr. și
 30 cr. timbru pentru o publi-
 care. Publicări mai dese după
 tariful și învoială.
 Reclame pe pagina a III-a o
 seriă 10 cr. v. a. sau 80 ban.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

NUMĂR DE DUMINECĂ 17)

„Gazeta” este în fă-careți
 Abonamente pentru Austro-Ungaria.
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminecă 8 franci.
 Se prenumără la toate oficiile
 poștale din țară și din afară
 și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov:
 a administrațiunea, piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30 etagiul
 I.: pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
 sau 15 bani. Atât abonamen-
 tele cât și inserțiunile sunt
 a se plăti înainte.

Nr. 90.—Anul LVI.

Brașov, Sâmbătă-Duminecă, 25 Aprilie (7 Mai)

1893.

+ George Barițiu.

Un gol adânc simțit a lăsat în mijlocul nostru mult regretatul decan al preseii noastre naționale, George Barițiu, pe care morțea l'a răpit din mijlocul nostru Martia trecută, lăsându în urma sa o amintire scumpă pentru toate inimile românești.

Aducându aci portretul acestei nemuritoare figuri din istoria noastră națională, lăsăm să urmeze câteva date biografice, pe cari le împrumutăm parte din colecțiunea de date publicată de d-lă Dr. C. Diaconovich, cu ocaziunea serbării jubileului său de 80 de ani, cari date fură revădute de însuși G. Barițiu, parte din alte isvoici:

George Barițiu s'a născut la 12 (24) Maiu 1812 în comuna românească Jucul de jos, în comitatul Coșiocnei. Tatăl său s'a numit Ioa Pop și a funcționat ca paroh gr. cat. în Jucul de jos până la 1813, când s'a strămutat tot ca paroh în Petridul de mijloc din comitatul Turzii. Mamă-sa s'a numit Ana și a fost fiica parohului gr. or. Simion Cornea, de origine din Moldova.

Conumele de Barițiu (maghiar-croat) i se deduse încă tatălui său pe la începutul vâlcului al 19 lea, de cătră profesorii dela gimnaziul r. din Clușiu, sub cuvânt, că în clasa cutare prea erau mulți școlari cu numele de Pop. E de însemnat, că schimbarea și mai ales maghiarisarea numelor românești era și pe acele timpuri foarte obișnuită la contrarii noștri.

La școlă a fost trimis în toamna anului 1820, mai întâi în orașelul Trascău, unde absolvă școlile elementare. În Octomvre 1824 a fost dus la școlile din Blășiu, unde fu încuartat la un frate al tătâne-său, cu numele Petru. Acesta Petru, care era aplicat ca cantor pe viță la biserica catedrală, fiindcă se trăgea dintr'o familie preoțescă, își luă numele de Popoviciu și acestu nume îl dete și nepotului său George, pe care nu lă putea suferi să porțe numele de „Barițiu“.

Astfel tinărul George purtă numele de Popoviciu timp de 4 ani, cât a stat la Blășiu. În 1827 însă, trecându la liceul din Clușiu, rectorul piarist de-acolo erăși li dede porecla de „Barițiu“, care i-a și rămas apoi pentru totdeauna.

În Clușiu a studiat Barițiu 4 ani, după cari intră în seminariul clerical din Blășiu, unde absolvă teologia.

În tot cursul studiării sale, începându din clasele elementare, Barițiu a fost un eminent student, avându pretutindenea calculii cei mai buni.

În timpul acela se aflau la școlile din Blășiu mai mulți tineri din Brașov, pe cari părinții li trimiteau acolo mai ales pentru ca să învețe limba latină, deoarece ajunse vestea până pe la Brașov, că la Blășiu se învețe limba latină mai bine și mai ușor, ca ori unde. Din cauza acesta, pe la 1834, comercianții din Brașov începuseră să ceră pen-

tru cele două luni de vacanță de peste vară câte-un profesor dela Blășiu, ca să le prepare băeții din limba latină. În urma acesta în August 1834 Barițiu se înduplecă să mērgă pentru două luni la Brașov, unde fu primit cu rară bunăvoință. În vacanța de vară din 1835 Barițiu a fost erăși chemat la Brașov, unde fu primit cu aceeași bunăvoință.

Intr'aceea Românii brașoveni deschiseră în curtea capelei lor din cetate o școlă românească, care se deschise cu doi ani înainte și acum se simția lipsa unui profesor, care să fi în stare de a organiza după modelul așa numitelor școl normale (primare) cu trei sēpatru clase. Pentru dobândirea unui asemenea profesor, reprezentanții comunei bisericesti din cetatea Brașovului se a-

teseră la un gimnaziu catolic de 4 clase, ce se înființase atunci în Brașov cu ajutorul Românilor, pentru ca să fi de îndemână și pentru tinerimea română, căci pe atunci nu se aflau în Brașov școl gimnasiale românești.

Curându după aședarea lui Barițiu în Brașov, tipograful Ioan Göt câștigase dreptul de a tipări, pe lângă cenzura preventivă, după cum era pe atunci, un diar politic în limba maghiară și altul în limba germană. Câștigându elu acestu drept, se simți încurajat de a cere permisiunea pentru tipărirea unui diar politic și în limba română, ceea ce în fine i s'a concesu. Göt se adresă atunci cătră George Barițiu, care în urma unor învoeli luă asupra-și sarcina de a redacta acea foie politică românească și astfel înființă elu

de dila, își câștigase recunoștința Românilor brașoveni.

Nu se pot descrie aci luptele cele mari și grele, ce le-a avut redactorul Barițiu cu redigiarea „Gazetei“ și a „Foicei“, cari în totu momentul erau amenințate cu sgrumare din partea afurisitei cenzuri de pe-atunci. Odată consilierul Somlyai, ca supra-revisor de diare, îi spuse lui Barițiu verde în față, că legile țerei nu suferu, ca Valahii plebei să aibă proprietă de pământ, și deca „Gazeta“ îi îndemnă pe Români să muncescă și să-și agonisescă moșii, prin acesta ea comite o crimă.

Pote din acesta ori cine să-și fachi-pușcă, ce greutăți va fi avut Barițiu cu redigiarea diarului său politic, deca chiar și îndemnarea Românilor, ca să-și asigure traiul vieții, trecea ca o crimă în ochii dușmanilor noștri. A trebuit să urmeze marea adunare națională de pe „Câmpul Libertății“ dela Blășiu în 3 (15) Maiu 1848, ca să li-se curme cenzorilor pofta, de-a mai sgruma într'unu mod atât de barbar libertatea preseii.

La memorata adunare națională dela Blășiu, Barițiu a figurat ca vice-președinte împreună cu Simeon Bărnutu, er curându după închiderea adunării, Barițiu luă parte în deputațiunea de 110 membri, ce sub conducerea episcopului Lemeni se prezentă la Clușiu pentru a așterne dietei, ce se deschise la 31 Maiu între sbierete de „Uniune său morțe“, un protest și petițiune din partea Românilor.

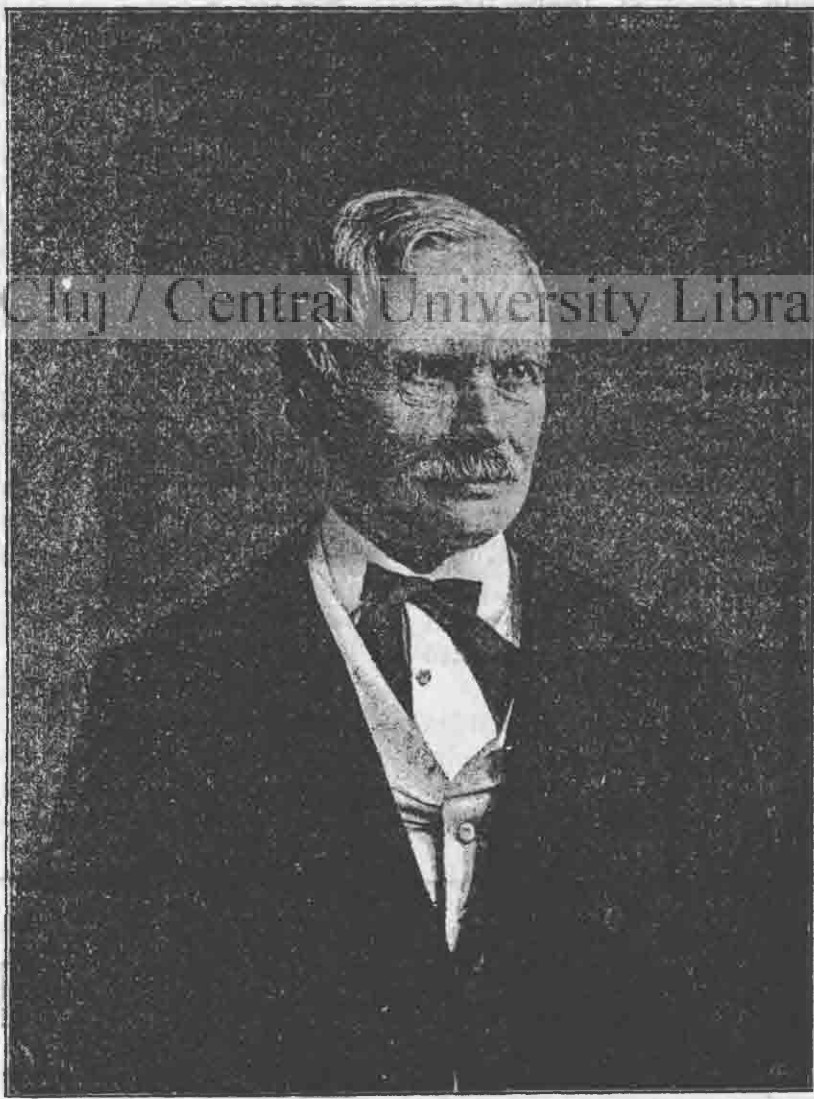
La începutul revoluțiunei, Barițiu părăi Brașovul, lăsându redactarea „Gazetei“, lui Andreiu Mureșianu, er elu se stabilă pentru timp mai îndelungat la Sibiu, unde fu chemat pentru a face parte ca membru în „Comitetul de pacificațiune“, ales de adunarea dela Blășiu. În același timp însă Barițiu era membru și în „Comitetul de apărarea țerei“.

Peste petru luni a petrecu atunci Barițiu la Sibiu, când însă Sibiuul căduse în mâinile insurgenților, Barițiu împreună cu ceilalți membri din comitetu soșă pe fuga, cum putu, și printre mari pericole abia ajunse până la Câmpina, în România, unde se refugiase și familia sa, care așiderea fusese huiduită din Brașov de trupele insurgenților. La trecerea prin Predeal însă, familia lui Barițiu fu jăfuită de insurgenții unguri, așa că nu-i mai rămăseseră nimic.

Dela finea lui Martie până la începutul lui Iunie, Barițiu petrecu în Câmpina, liniștit; de aci înainte însă avu să suferă și acolo multe și mari neplăceri fiindu chiar și arestat din partea Rușilor și a boerilor ruso-fil, cari bănuiau, că Barițiu ar fi lucrat în contra Rușilor. Ilu arestară mai întâi la Ploest, er de aci fu transportat în închisore la Cernăuți, de unde însă după 11 zile fu erăși liberat.

După liberare, Barițiu a rămas în familia lui Hurmuzachi vre-o trei luni de zile, unde fu primit cu multă amabilitate. Abia după restabilirea păcei, în 18 Octomvre n. 1849, se re'torse la Brașov.

Din 5 (17) Decemvre Barițiu a continuat cu redactarea „Gazetei“ și a „Foicei“, der numai până la 13 (25) Februarie 1850, când prin decretu guvernial, au fost oprite amēdouș foile. Peste puțin timp însă ambele foi au

dresară la Blășiu, de unde dobândiră pe George Barițiu, care era singurul între profesorii din Blășiu, care cunosea Brașovul.

În 17 (29) Septemvre 1836, Barițiu încheiă unu contract cu reprezentanții comunei și ai comericiului, obligându-se a servi ca profesor la amintita școlă în timp de trei ani, după cari avea de gând să se întorcă erăși acasă, ca să se facă preot.

Elu însă nu s'a mai re'torsu. În loc de 12 școlari, cu cari se deschise școlă română din Brașov, peste unu an și jumătate numărul lor ajunsese la 79. Acum se simția lipsa încă de unu profesor și Brașovenii se adresară erăși la Blășiu, de unde în Aprilie 1836, li-se trimise teologul de anul al 4, Andreiu Mureșianu, pe care mai marii sei îl dispensară de-a face înainte esamenele din semestrul al II-lea. Totu din Blășiu s'a trimis în toamna anului 1837 și Iacob Mureșianu, care fu aplicat ca pro-

„Gazeta Transilvâniei“, care astăzi este cel mai vechiu diar românesc și care încep să apară în Martie 1838 sub titlul „Gazeta de Transilvania“. În Ianuarie însă a aceluși an, Barițiu încep să scotă și o „Foiă“ literară, ce apărea odată în săptămână și oareia mai târziu i s'a datu numele: „Foiă pentru minte, inimă și literatură“.

În 1837, Barițiu își luă de colaborator pe Andreiu Mureșianu. Totu în aceluși an, Barițiu simțindu adânc lipsa unor orientări și informațiuni politice, făcu în acestu scop o călătorie la Viena, însoțit de profesorul Iacob Mureșianu.

În 13 (25) April 1841, Barițiu s'a cununat cu d-ra Maria, fiica văduvei Sofia St. Belisariu din Brașov. Din acestă căsătorie a avut 9 fii, din cari fus i-an rămas în viață numai unu fiu și patru fiice, toate căsătorite.

În 1845 Barițiu s'a retras dela conducerea școlii românești, după ce prin o stăruință de fier, în timp de 2 ani

putut^ă erăși să apară, d^{er} acum nu mai era Barițiu redactorul lor^ă, ci Iacob^u Mureșianu, care de prin Septemv^{re} 1850 încep^u să continue redactarea ambelor^ă foi.

D^{er} și dela 1850 înc^oce, Barițiu își continuă activitatea sa de publicist^ă, mai întâi cu colaborator^{ul} al^u „Gazetei”, alături cu redactorul Iacob^u Mureșianu, d^{er} dela 1878 înc^oce ca redactor^{ul} al^u d^{iar}ului s^{eu} politic^ă „Observatorul”, ce apăruse în Sibiu v^o 8 ani de d^{ile}, av^{en}d^u din cauza lui mai multe procese de pressă. El^u a redactat și f^{oia} literară a Asociațiunii n^{ostre} transilvane timp^u de ap^{ro}p^e 20 de ani.

Cunoscut^ă ne este însă tuturor^ă, că nu numai ca d^{iar}ist^ă, ci mai la t^ote mișcările n^{ostre} politice și literare, Barițiu a luat parte activă, desvoltând^u pretutindena o muncă încordată pentru promovarea intereselor n^{ostre} naționale.

Românii n^{au} întârziat^ă de a-și manifesta la diferite ocazii recunoștința față cu acest^u bărbat^ă. Încă în 30 Aprilie 1863, 12 dame române din Pesta îl surprinseră cu un^u frumos și pretios album^ă, Români din comitatul Caraș îl aleseră pe acel^u timp^u ca membru onorari^u al^u municipiului, în districtul Cetății de p^{etr}ă f^u ales^u protonotar^u de on^ore, din districtul Năsăudului, din comitatul Hunedorei și al^u Turzii i se trimiseră adrese de recunoștință.

Cu ocaziunea conferenței naționale din 8 Maiu 1887, când Barițiu se retrase de pe t^{er}emul^u politice militante, delegații întrușiți în Sibiu arangiară în on^orea lui un^u banchet^ă, cu care ocaziune i-au predat^ă, pe lângă o p^{en}ă de aur^ă dela damele române din Buda-pesta, și un^u album^ă cu o frumoasă adresă, precum și un^u dar^ă național^ă.

În timpul^u mai din urmă, Români ardeleni l^{au} distins^u prin alegerea lui ca președinte al^u „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, d^{er} cu câteva d^{ile} înainte de m^ortea sa, întâmplat^ă Marția trecută, în 2 Maiu n. c., viața sa activă și meritele sale fură încununat^ă de către Academia Română din București, care-l^ă alesese ca președinte al^u ei.

Românimea din t^ote unghiuril^ă simte ad^{en}c^u pierderea ferocitului George Barițiu, al^u cărui nume va răm^{an}e pururea neșters în istoria n^{ost}ră națională.

Îmorm^{en}tarea lui George Barițiu.

Despre decursul îmorm^{en}tării ilustrului G. Barițiu, ce s^ă s^{ev}irșit^ă ieri, în 5 Maiu n. c. la Sibiu, primim^ă următoarele date:

Sibiu, 5 Maiu. Pe lângă tot^u timpul^u nefavorabil^ă și ploios^ă, îmorm^{en}tarea a fost^ă strălucită. Public^ă număr^{os}ă din t^ote părțile. Delegațiuni număr^ose, printre cari delegațiunea Academiei Române din București, delegațiunea tinerimei universitare române din Viena, Budapesta și Clușiu, apoi delegațiunii din partea mai mult^ă despărț^{im}inte ale Asociațiunii etc.

Au asistat^ă la îmorm^{en}tare Escelența Sa Metropolitanul^ă Miron^u Romanul^ă cu înalții demnitar^ă ai clerului. Din Blășiu erau de față vicarul capit. Moldovan^u, canonicii Micu, Mateiu și Grama; Dr. Bunea, Dr. Szmigelski, Dr. Hossu, profesorii German^u, Munteanu și alții.

Deputația Brașovenilor era compusă din: veteranul comerțiant^ă Nicolae Ciurcu, avocatul^ă Victor^u Popescu și profesorul^ă Lazar^u Nastasi. Din partea „Gazetei Transilvaniei” directorul^ă Dr. A. Mureșianu. Din Arad^u: V. Mangra; dela Năsăud^u: Vicarul^ă Dr. Pop^u; din Bărgău protopopul^ă Monda; din Hațeg^u vicarul^ă Ianza; din Făgăraș^u: vicarul^ă Rațu, protopopul^ă Dan^u, căpitanul^ă Stanciu și fisicul^ă comitatens^ă Dr. Pop^u; din Deva: Francisc^u Hossu Longin^u și directorul^ă Moldovan^u; din Deșiu și Solnoc^u-Dob^oca: advocații Augustin^u Munteanu, Gavril^u Manu și Grigorie Stefiu; din Z^{er}nesti: Dr. Iancu Mețianu; din Clușiu Dr. Aurel^u Isac^u și V. Podobă; din Bistrița: adv. Dr. Ciuta; din Miercurea protopopul^ă Droc^u și Ion^u Măcelariu; din Seliște: protopopul^ă Maier^u cu mai mulți învățatori, not. com. și alți inteligenți. Așa au fost^ă reprezentate și celelalte comune mărginașe.

Din Sebeș^u a fost^ă de față: capelanul^ă protop. Medianu și învățatorul^ă Mureșianu; din Turda: adv. Petricaș^u, Mesaroș^u, Dr. Popescu și funcționarul^ă de bancă Vlăduț^u; din Luna de Arieș^u: protop. Simion^u Pop^u; din Dicio St. Martin^u: adv. Zehan^u; din Elisabetopol: protop. Câmpianu; din C^ohalm^u: protop. Raicu; din Mediaș^u: protop. Moldovan^u și cand. de adv. Dionisie Roman^u; din Agnita: prot. Piso. Au mai fost^ă și alți mulți ale căr^{or}ă nume nu le-am putut^ă însemna.

Prohodul^ă s^ă făcut^ă în curtea Internatului de fetițe a Asociațiunii, unde era și locuința repositului. A pontificat^ă Vicarul^ă ca-

pitular^ă Moldovan^u din Blășiu. Cântările le-a executat^ă corul^ă metropolitan^ă din Blășiu sub conducerea profesorului de musică Iacob^u Mureșianu.

După prohod^ă a ținut^ă cuv^{en}tare Dr. Bunea din Blășiu, după care senatorul^ă N. Ionescu vorbi în numele Academiei. La morm^{en}t^ă vorbi protopopul^ă Zaharie Boiu pentru Asociațiunea transilvană, directorul^ă „Gazetei Transilvaniei” Dr. Aurel Mureșianu, pentru pressa română, medicinistul^ă Capșa din Viena pentru tinerime.

Cunun^ă ca la 200, printre cari o frumoasă cunună din partea Academiei Române, alta din partea Asociațiunii transilvane, o altă cunună din partea Redacțiunii „Gazetei Transilvaniei” cu panțic^ă late tricolore și cu inscripțiunea: „Lui George Barițiu”—„Gazeta Transilvaniei”.

Telegrame de condolență ne-numerate, între cari dela Regele Carol^u, apoi dela Camera română, dela Senatul^ă român^ă, dela Ligă etc. etc.

Blășiu, 4 Maiu 1893.

Blășiu^l a îmbrăcat^ă haină de ad^{en}c^u doliu. Un^u șir^ă lung^ă de flamure negre vestesc^ă de pe zidurile falnicelor n^{ostre} institute culturale naționale, că marele bărbat^ă George Barițiu nu mai trăese; vestesc^ă, că el^u și-a sfirșit^ă drumul^ă vieții lui plin^ă de merite neperit^ă pe terenul^ă național-politic^ă, literar^ă și cultural^ă.

Cum ne părăsesc^ă și se du^ă bărbat^ă n^{ostri} binemerit^ă unul^ă după altul^ă! Ne mărginit^ă ar^ă trebui să fi^ă durerea și jalea n^{ost}ră, decât ei nu s^{ar} despărț^ă de noi decât cu trupul^ă, sufletul^ă lor^ă însă răm^{an}en^ă pururea plutitor^ă pe de-a-supra n^{ost}ră, d^{an}du-ne curaj^ă la luptă barbat^ă și resolută, la luptă continuă, până când vom^ă câștiga laur^ă strălucite înving^ări asupra inamicilor^ă n^{ostri}.

... Cu armele dreptului și dreptății V^e luptați; cu lumina științei și învățăt^{ur}ei V^e luminați; patriotismul^ă curat^ă și nep^ătat^ă s^e înspre inimile V^{ost}re; iubirea de popor^ă și patria v^{ost}ră s^e ard^ă în piepturile V^{ost}re; credința în legea strămoș^ă s^e V^e întrădescă în luptele V^{ost}re; și atunci cunună strălucită a unui viitor^ă glorios^ă și falnic^ă va fi isb^{en}da luptelor^ă v^{ost}re!

Așa ne învăța George Barițiu, marele n^{ost}ru defunct^ă, a cărui m^orte lacrim^ă de jale a stors^ă pretutindeni, unde la douăsprezece milioane de Români a străbătut^ă această veste. — Umbră m^{ar}etă

a poporului român^ă! Decă merg^ă colo sus^ă înaintea tronului dreptății, spune-i că un^u vlăstar^ă din trupina falnicei Rome, o viță plină de viață se luptă cu statornic^ă și curaj^ă, pentru ca să p^otă lăuda și p^{re}mări pe Dumnezeu^u pop^orelor^ă în limba sa propriă. Acestă luptă este grea și seculară. Ea este luptă pentru dreptate și libertate. Spune tronului dreptății, că av^{en}d^u credința și speranța în El^u, noi nu vom^ă șovăi un^u moment^ă măcar^ă în această luptă.

Și până inimă românească va bate pe acest^u pământ^ă, memoria Ta, o, umbră glorioasă păstrată va fi ca cel^u mai scump^ă tesaur^ă al^u Românilor^ă, pentru cari ai trăit^ă și te-ai jertfit^ă!

Dr. S. P. Radu.

Despărț^{im}entul^ă s^{el}ăgian^ă al^u Asociațiunii a trimis^ă comitetului central^ă din Sibiu următoarea telegramă:

Ilarion^u Pușcariu.

Sibiu.

M^ortea st^{el}pului națiunii, regenerat^ă tronului literaturii, culturii române, Ilustrului Georgiu Barițiu, a stors^ă din inimile S^{el}ăgienilor^ă lacrimile s^{ante} ale recunoștinței și condolinței profunde. Vi-le trimitem^ă spre împletirea cununei nevicesc^ă și dedicată prin națiunea română nemuririi numelui marelui bărbat^ă. Prețul^ă cununei 20 fl. asemnat^ă.

Despărț^{im}entul^ă s^{el}ăgian^ă.

SCRIRILE D^{ILE}.

— 24 Aprilie.

Secțiunea Ligei din Paris^ă a delegat^ă la Congresul^ă din Maiu al^u Ligei culturale pe dⁿⁱ: P. G. Cantilli, dr. Nauu și dr. Staicovi^ă; cea din Berlin^ă pe dⁿⁱ L. Lupulescu și cea din Anvers pe d. Marinescu Bragadiru, fiul^ă.

— x —

Corone eterne pentru iubiții reposit^ă. Din incidentul^ă morții marelui bărbat^ă al^u națiunii, George Barițiu, dⁿⁱ Ioan^u Săbădeanu, comerciant^ă, a trimis^ă subsemnatului comitet^ă parochial^ă, în locul^ă unei corone perit^ă, 10 fl. v. a. pentru fondul^ă școlarilor^ă români s^{er}ac^ă înființat^ă în memoria reposit^ălor^ă iubiți.

— Tot^ă cu această ocaziune și cu destinațiune de a servi drept^ă „cunună vecnică pentru cei morți” s^ă mai primit^ă dela dⁿⁱ advocații Alexe Olariu și August^u Nic^ora din Deva suma de 8 fl. v. a. — Brașov^ă, 23 Aprilie (5 Maiu) 1893. Comitetul^ă parochial^ă: B. Baiulescu, președinte.

— x —

Adunarea generală a „Kulturgylet^ă”-ului. Mare t^{am}bălău va fi în orașul^ă

FOELETONULU „GAZ TRANS.”

Serilă și Dorilă.

Poveste.

C^ut^ănd^u prin buzunar^ă după crițari, aflai o poveste ruginită, până acuma neminițită. F^{ind}-că ea se rugă frumos^ă eu o s^e v^o, minț^ă d^{ar}ostu...

A fost^ă odată în vremile bătrâne un^u împ^{er}at^ă și o împ^{er}at^ăesă. El^u avea nume Munia și ea Fana. Ei aveau și o slujnică țigancă, care o chema Brândușa — că d^oră ca împ^{er}at^ă puteau să dea bani pe slujnică, d^{er} eu n^{am} bani nici de t^{am}aiă.

Împ^{er}at^ăesa porni în altă stare și cu ea de-odată și slujnica. Când veni vremea, Fana n^ăscu un^u copil^ă frumos^ă ca un^u inger^ă. F^{ind}-că îl n^ăscu s^{er}a, îi puse nume Serilă. În d^ori n^ăscu și Brândușa un^u copil^ă, d^{er} s^e jori, că e copilul^ă lui Munia, așa s^{em}ănanu de bine. Țigancă îi puse nume Dorilă.

Copiii crescură mari, și se jucau tot^ă la un^u loc^ă; d^{er} împ^{er}at^ăesii îi era neoc^ă, că copilul^ă ei umblă cu un^u copil^ă de țigancă. Însă s^e v^e spun^ă între patru ochi — neoc^ă cel^u mai mare era, că nu șia nime, care e copilul^ă

împ^{er}at^ăesii și care e copilul^ă țigancii. Fana întrebă pe o vrăjitor^ă, cum să facă să-i cunoscă lumea copilul^ă. Vrăjitor^ăea îi spuse, că decât ajunge acasă, să bage un^u feră în foc^ă, să roșescă, și când copilul^ă vine dela v^{en}at^ă, să-i dea cu ferul^ă în față.

Împ^{er}at^ăesa se întor^ăse acasă, băgă ferul^ă în foc^ă, de roși, și când copilul^ă intră pe ușă, ea îi puse ferul^ă roșu în față. Serilă atunci încep^ă a plânge și d^{ise}: „Mamă, decât ț^ă a tost^ă rușine cu mine până acum, acum mi-e rușine mie să mai stau în lume”.

Și d^{ic}en^ădu așa se duce la Dorilă și d^{ise}: „Frate! ține m^{ar}ama această, când vei ved^ă trei picături de s^{an}ge în ea, să șoi, că eu sunt^ă mort^ă, și decât vrei să vii să mă cauț^ă”.

După aceea își luă trei câni și plec^ă în pădure. Când era cătră s^{er}a, prinse o potârnică, făc^ă foc^ă lângă un^u lemn^ă și încep^ă a o frige. De odată au^ă din lemn^ă: „Brr, f^ome-mi-i și sete mi-i. D^{er} mai tare frigu-mi-i!”

Serilă se uită în lemn^ă și ved^ă o babă bătrână și uscată, cu nasul^ă lung^ă de o șchiopă. „Cobori babo, te n^ocalț^ășec^ă”, d^{ise} Serilă. — „Ba nu, că mă

m^{an}că câni^ă t^{ei}!” răspuse baba. Serilă d^{er} o strigă, d^{er} ea d^{ise}: „Na o viță din costiță și aruncă pe câni să mă cunoscă, că atunci mă scobor^ă”.

Serilă luă vița din costiță, ce o aruncă baba, și o puse pe câni. Baba strigă de sus^ă: „Lanț^ă de fer^ă pe câni!” Câni^ă îndată se făcură ca morți. Acum se scobori baba jos^ă cu o br^oscă în mână și tot^ă da cu ea peste potârnică. Serilă se n^ocalț^ă și d^{ise}: „Șe^ă babo, nu-mi spurca potârnică”. „M^{an}că baba și potârnică și voinicu”, răspuse baba. Serilă d^{ise}: „M^{an}că baba pe dracu”.

Baba se duse la el^u, îi puse mâinile în grumazi, el^u chiamă câni, d^{er} ei nu se puteau mișca. Baba îl m^{an}că pe Serilă și oșele lui le puse într^o scorbura de lemn^ă.

A doua d^{ile} dimineta căută Dorilă la m^{ar}amă și ved^ă pe ea trei picături de s^{an}ge. El^u își luă câni și plec^ă să caute pe Serilă.

Dorilă ajunse s^{er} în pădurea, în care a fost^ă Serilă, prinse o potârnică, și făc^ă foc^ă s^{er} sub lemnul^ă, unde a șe^ățut^ă Serilă, încep^ă a frige potârnică. D^{er} și el^u au^ă din lemn^ă d^{ic}en^ădu: „Brr, f^ome-

mi-i și sete-mi-i d^{er} mai tare frigu-mi-i!”

C^und se uită în sus^ă, ved^ă pe baba în lemn^ă și d^{ise}: „Cobori, babo, de te înocălesc^ă”. Baba d^{ise}: „Ba nu, că mă m^{an}că câni^ă t^{ei}. D^{er} na o viță din costiță și aruncă pe ei să mă cunoscă!”

Dorilă luă vița de costiță, d^{er} nu o aruncă pe câni, ci în foc^ă, pe urmă d^{ise}: „N^o Mozoc^ă, că-ți arșeși ooda la foc^ă”.

Baba strigă: „Lanț^ă de fier^ă pe câni!” Se cobori jos^ă cu br^oscă în mână și încep^ă a-i da cu ea peste potârnică. Dorilă d^{ise}: „Șe^ă babo, nu-mi spurca potârnică”. — „M^{an}că baba și potârnică și voinicu”, răspuse baba. — „M^{an}că baba pe dracu”, d^{ise} Dorilă.

Baba voi s^e-l^ă om^ore, d^{er} Dorilă cum strigă pe câni, o priuseră cu gurile de nu mai put^ă face nimic^ă. Dorilă îi d^{ise} s^e-i dea pe fratele lui, că ea l^ă prăpădit^ă, că decât nu, praf^ă și pulbere o face. Baba se duse cu câni după el^u, scoase oșele din scorbura, le puse încheetură la încheetură, le udă cu apă vie și Serilă învia.

„Ei frate, că mult^ă am dormit^ă”, d^{ise} Serilă. — „Ai fi durmit^ă până e

Deși la 28 Mei n. Așa numita societate de maghiarizare, vestitulă „Kulturgylet” își va ține adunarea generală. Pentru tâmbălaul kulturgyletistă se facu mari pregătiri în Deșiu și în comitatul Selnoc-Dobéca. În fruntea mișcării s'a pus însuși fișpanul comitatului, Carol Bornemisza. Au promis, că vor lua parte deputații: Apponyi, Ugron, C. Eötvös și P. Röck, toți membri de onoare ai „Kulturgylet”-ului ardelean. Comitetul aranjatoru soote și un album din incidentul acesta, pentru care au trimis manuscrise spre publicare arhiducele Iosif și primarele Vaszary. O se fă asăderă la Deșiu un mare tâmbălu șovinistă ungurescă. Se va mânca și se va bea pentru „progresul” maghiarizării și cheftu strășion se va face pentru ideia de stat maghiar. Bună apeut!

—x—

Intru amintirea multu meritului defunctu *George Barițiu* a predat Casina românească din Brașov 40 fl. v. a. administrațiunei fondului destinată pentru ajutorarea școlărilor șraci în casul de morbu, ceea ce se constată cu mulțumită din partea direcțiunei școlălor medii de aici.

—x—

Emigrări în America. Cetim în ziua rulu „Politik” din 4 Mai: „Eri au emigrat la America, trecend prin Praga, 350 de persona din Ungaria, 9 din Polonia și 3 din Votici”.

—x—

Țarul Rusiei în primejia de morțe. Țarul Rusiei adeseori este espus încercărilor de omor. Cu totă paza bună, Nihilisti și societățile secrete mergu o' cutezare orbă contra domnitorului rusescu. În timpul de față acesta petrece în Crimea. Intr'una din zilele trecute, Țarul eși la plimbare cu trăsura dimpreună cu Țarevna și cu marea ducesă Xenia. Familia împărătescă conversa forte viu, când trăsura ajunse la un pod. Visitiulă moderă puțin mersul căilor, der abia trăsura înaintă câțiva metri, când o bănu a podului se sgudu și cădu în apă. Nu trecu deoat o secundă și grințile podului se rupseră, cădend trăsura Țarului în apă. Țarul ameți de spaimă, der se trezi la momentu prințend c'unu brațu pe Țarevna, cu altu brațu pe arhiducesa Xenia, care se refugiasse pe coviltirul trăsurei, plutind astfel de asupra apei. De pe termuri doi ofițeri, cari veșura primejdia, săriră îndată în apă. Unu căpitanu cu patru feciori luară o luntre și cu săgeța se îndreptară spre familia împărătescă, ajunși în gara morții, pe care o și mântuiră. Visitiulă cu cei doi frumoși cai s'au înecat.

Meseriașul român.

Duminea trecută s'a ținut adunarea generală a Asociațiunei pentru sprijinirea învățăcelor și școlălor români din Brașov.

Adunarea s'a ținut sub conducerea d-lui președinte *N. Petra-Petrescu*, care în discursul său de deschidere arată pe scurt marile greutăți, cu cari are să lupte această vechiă Asociațiune a meseriașilor noștri intru ajungerea mărețului său scopu, de-a lăți și desvolta gustul pentru îmbrățișarea meseriilor în sinul poporului nostru.

Vestea despre frumoșele ajutoare, ce se împart învățăcelor dela meserii, atrage din an în an unu număr însemnat de băeți din diferite părți ale țerei, cari sub orotirea acestei Asociațiuni se aședă aici în Brașov pentru a învăța felurite meșesuguri. Impregiurarea acestă, dize mai departe dl președinte, este pentru noi câtă se pôte de îmbucurătoare, de ore-ce dovedesce, că și poporul nostru începe să înțelégă din și in și mai multă însemnătatea meseriilor, cari sunt o condiția de căpeteniă pentru înflorirea și bunăstarea unui neam.

Nu mai puțin este adevăratu însă, că această ingramădire a învățăcelor români de măestrii în jurul Asociațiunei noastre, reere pe de-o parte o muncă totu mai încordată din partea comitetului, er de altă parte totu mai mari jertfe din partea Asociațiunei.

Comitetul a avut și are în vedere mai întâi de toate buna îngrijire a băeților dela meserii, cari de obicei fiindu din părinți șraci, au mulțime de trebunțe, ba mare parte dintre ei fiindu adunați aici de pe la sate și astfelu lipșiți de îngrijirea și supraveghierea părinților, trebe însuși Comitetul să înlocuescă această părintescă îngrijire, adese-ori până la cele mai mici amănunte.

De altă parte Asociațiunea n'a întârziat de-a veni în ajutorul băeților lipsiți dela meserii, platiada pentru ei taceale la școlă industrială, apoi cărți, îmbrăcăminte, spălate, medicina și alte ajutoare. Multu s'a îngreunat însă starea Asociațiunei noastre prin împrejurarea, că de aci înainte tacele școlare voru fi multu mai mari până acum. Direcțiunea numitei școle industriale primia până acum din partea Asociațiunei 200 fl. la anu, ca taxa de școlă pentru toți băeții români, cari cercetau acea școlă. De acum înainte însă, ea pretinde de fi-care elevu nascutu pe teritoriul fondului reginū câte 4 fl. la anu, er pentru cea-laltă câte 6 fl.

Din învățăceli români cercetau acea școlă vre-o 130 de inși, er alți 70 cercetau școlă de stat, unde se plătesce numai 2 fl. la anu. Pentru toți aceștia se plătia până acum 250—310 fl., de de aci înainte însă s'ar reere numai pentru taxa școlara vre-o 700 fl. la anu.

Imprejurarea acestă inspiră serioasă îngrijire conducătorilor Asociațiunei cari pentru viitoru se vor vedea siliți a mai reduce celelalte ajutoare, ce se dădeau până acum elevilor români de meserii din fondul Asociațiunei.

Ia vederea acestora, președintele apelază la dărnicia recunoscută a Româ-

nilor brașoveni, cum și a tuturor Românilor de bine, rugându-i a sprijini mai cu de-adinsul această vechiă și multu meritată Asociațiune a meseriașilor noștri.

De altă parte însă, cu inima plină de recunoștință revocă în memoria membrilor preșenti numele feroicului *Mihailu Stroescu*, marele binefăcătoru al acestei Asociațiuni, și alu stimabilei sale soții, d-na ved. *Elisa Stroescu*. La aușul numelui dintăiu, membrii își manifestare pietatea prin ridicare, er pe d-na Stroescu o aclamează prin urări de „să trăiescă!”

După spunerea acestora, președintele declară adunarea de deschisă, urmându cetirea diferitelor raporturi, asupra cărora vom reveni în numărul de Duminea viitoare. De-ocamdată amintim, că din aceste raporturi ne-am convinsu, că Comitetul în frunte cu președintele său, dl *N. P. Petrescu*, n'a cruțat nio o ostenelă pentru buna îngrijire a învățăcelor meseriași și pentru regulata funcționare a Asociațiunei în toate privințele.

Raportorul.

Serata musicală-teatrală

a Reuniunii române de cântări „Armonia” din Tievaniul-mare.

De lângă Cărașu, 25 Aprilie n. 1893.

Dedați a auși și ceti dăbuioș mai numai vești triste de asupriri și prigoniri, ca urmare naturală a sistemului dominantu, noi Români numai arare-ori avem ocaziune a înregistra și câte unu castu vesel și îmbucurător, mai alesu din mijloculă poporului nostru român delaterra.

O bucurie mare ne cuprinde însă când vedem, că și plugarul român se ridică și progresază, nu numai în privința materială, ci și spirituală, prin cultură și artă.

O asemenea și de bucuria ni-a oferit Reuniunea de cântări „Armonia” a plugarilor români din Tievaniul-mare, prin aranjarea unei Serate musicale-teatrală, împreună cu joci, în sera zilei de 10 Aprilie n. o., adică în Lunia Pascilor.

Producțiunea s'a început cu „Valurile Dunării”, valsu de *I. Ivanovici*, textu de *S. Poppini*, er aranjamentul pe cvartetu bărbătescu de *M. Peuschel*. Această piesă, una dintre cele mai alese, der în același timp din cele mai dificile și comlicate compoziții, fiindu executată cu destulă preciziune și dexteritate, a fostu viu aplaudată. Esecutarea acestei piese a dovedit, că corul numitei reuniuni dispune de voci bărbătesci puternice și flexibile, cum rar se aud pe la corurile de plugari. După cum s'a exprimat unu șpe priocetoru, astfel de cor ar face onore nației chiar și pe o biu străină.

A urmatu apoi „Sergentul Urzică și Recrutul Buiacă”, scenă militară comică după *O. Iunghăbănu*, care a făcutu multu hazu. Osebitu *P. Șoimu*, în rolul „Recrutul Buiacă” celu nătaru, a fostu acoperit de nesfărșite aplause.

La punctul alu treilea a urmat „Vinderea lui Isus”, tragediă în 4 acte cu cântece de *S. P. Simon*, reprezentată acum pentru întâia-ora. Această lungă și grede piesă încă a fostu în genere predată bine. Succesul este datorit în prima linie d-nei *M. I. Birou*, care a predat cu multă pricepere și sentimentu rolul celu greu alu Mariei, mamei lui Isus, dovedind prin această mare destoinicie în interpretarea diferitelor situațiuni. Nu mai puțin merită a fi amintit diletantul *P. Iema*, carele s'a produsu cu deplină destoinicie și pricepere în rolul intrigantului *Satana*, corifeul infernului. Totu asemenea și-au interpretat nimerit rolurile *G. Ladea* în Caiafa, archiereul, *P. Tóderu* în rolul *Nicodim*, *S. Avramu* în rolul *Iuda* ucenicul.

Impresiune plăcută a făcutu asupra publicului mai alesu „corul de draci”, carele prin intonarea unui cânteou de încurajare și tot-odată de amăgire lui *Iuda*, precum și prin costumarea straniă a acestora, a fostu rechemat de repetite-ori.

După terminarea producțiunei, parte cea mare a numărului publicu, mai alesu tinerimea, a trecut delaterra la ospătăria, unde s'a continuat punctul ultim din program, dansul, jucand cu însuflețire până în dorii de și, când „Aurora” salutându-i i-a trimis la ale lor, ducend fiă-care cu sine cele mai dulci suveniru.

Din aceste puține date reese, credu, succesul moralu destul de satisfăcătoru al acestei producțiuni, și nu putem decâtu felicita, atâtu pe conducătorii acestei reuniuni de cântări, cu dirigintele său, zelosul învățator *Iuliu Birou*, în frunte, câtu și pe braviu săi coriști.

Resultatul materialu, credu, că va fi fostu încă îmbucurătoru.

Deru numai în privința progresului moralu, ci și cu privire la starea materială, această reuniune e vrednică de amintit. Căci, precum m'am fostu informatu, areva întregă trece peste 1.200 fl. v. a. parte în capitalu, parte în opuri și instrumente musicale și alte diferite obiecte.

În toate privințele această reuniune corală de plugari merită a fi imitată de către alte reuniuni surori, pentru-că nu putem numera multe atari reuniuni, cari se pôte arăta, intr'unu restimp de vr'o 10 ani, asemenea rezultate vrednice de laudă. Cu dreptu cuvântu și merită această laudă harnicii Tievăneni.

Prin șirurile acestora voescu să se știe, n'am nici decătă intențiunea să facu ore-care reclamă, cu atâtu mai puțin elogiuri numitei reuniuni. Scopul meu este, ca de-o parte să se vedă, la ce rezultate frumoșe se pôte aventa și pe terenul artelor până și plugarul român, — carele ziua ține în mână plugul și sbicul, eră sera notele și flautu, — când își găsescu povățitoru și luminatoru iubit; er de altă parte dorescu, ca reuniunea de cântări „Armonia” a plugarilor din Tievaniul-mare să servescă ca esemplu de imitare și altor reuniuni surori.

Unu șpe.

lumea se nu te fi scăpatu eu! răspune Dorilă.

Atunci Serilă își aduse aminte ce a pățit și când se uită inapoi și vedu smăonca de babă, dize: „Na, câni mei, prafu și pulbere se o faceți”. Căt dai în palme, de babă nu se mai alese nimica.

Acuma se începură a se certa pentru babă, că Dorilă ar fi vrut să poruncesca la câni lui să o mănânce. Der certa fără bătae nu e bună, deci începură a se bate. Dumneșeu, însă nu-i lăsă să se bată și-o luă în ceriu, și pe celu-laltu luceafăr de dimineța și ei nu se mai întâlnescu decătă la trei ani odată.

Vedeți câtu necasă se pôte face după o babă rea.

Când veți vedea luceafărul de sera și de dimineța, să vă aduceți aminte de minciuna mea.

De nu va fi fostu așa, să nu fiă vina mea.

Colnicu, 1893.

Maria Drăganu
învățătoare.

Poesii populare.

Culese din popor.

Versulă Iancului.

Pe drumul Hașegului
Vine oștea Iancului,
Totu cântându și fluerându
Și pistole slobodind.
Delul lungu și îndelungat
Iancul gata și narmat
Foiă verde foi mărunte,
Iancu se suie la munte,
C'unu soțu șede și păzesce,
Iancu bate, prăpădesce.
Pe drumul Hașegului
Vinu carule Iancului
Încărcate cu bucate,
Încărcate cu povară
Duc la lagăr de mâncare;
Er Ungurii au aflat
Și cu tunurile au dat.
Iancu din gură-a strigat:
— „Școlă, Romăne, din somn,
„Dacă vrăi să mai fi domn,
„Iti ia sabia n'tr'o mână
„Și ti o spală de rugină,
„Te n'vërtesce vitejesce,
„Prin Unguri te răsucesce”.
La crișmele Marcului

Béu feciori Iancului,
La mēsa de lemnu de fag
Béu feciori vinu cu drag.
La mēsa de solzi de pesce
Șede Iancu și prăndesce
Și din gură-așa grăesce:
— „Beți, feciori, și nu prea beți,
„Der se nu vă îmbetați
„Că mă ducă până colea,
„Că mi-a vint'o veste rea”.
Nici vorba nu isprăvia
Și Ungurii-lă ocoliau,
Și din gură-așa grăiau:
— „Dămi-te, Iancule, prinsu,
„Precum este n carte scrisu”.
— „Ba eu prinsu că nu m'oiu da,
„Că nu-să nevastă cu cărpă
„De Unguri să-mi fiă frioă.
„Că-să voinicu cu comănoț,
„Șci la Unguri ce să facu”
Pe drumul Belgradului
Merge oștea Iancului,
Iancu merge totu cântându,
Oștea lu urmăz plângend,
Că-să cătane tinerele
Și merg totu la băta grele.
Iancu din gură grăia:
„Jale mi-e de oștea mea,
„Că la jocu, la câmpu, la dealu

„Vine oștea lui Orbeanu
„Și pe mai în jos de vale
„Vine și-a lui Niculae,
„Și de acum până'n vecie
„Totu Românul se învie,
„Și să salte vitejesce,
„Să se lupte strămoșesce.

*

Gruia lui Novacu.

La țera Hașegului,
La birtu împăratului,
Unde-și beau ciobanii banii
Și Arghelarii și mănăc caili,
Frânele bălțegale,
Gruia bea cu fetele.
Er mamă-sa aușind,
Că Gruia-i totu la birtu,
Cătră elu că a plecat
Și-aceste vorbe i a dat:
— Gruio, Gruio, fiul meu,
Tu faci totu de capul tău,
Vinde-ți calul pe doi boi,
Armele pe alții doi,
Și acasă mai sunt doi,
Hai la plugu cu șese boi!
Și elu că mi-a ascultat
Și la tērgu că mi-a plecat
Vendū calul pe doi boi,

George Barițiu,

președinte al Academiei române din București, președinte al „Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român”, vice președinte al „Albinei” institutului de credit și de economii în Sibiu etc. etc.

după un morbu scurtă dér greu a răposată în Domnului, provădută cu sf. taine, în 2 Mai n. a. c. la 1 oră p. m. în etate de 81 ani ai laborioasei sale vieți.

Acastă durerosă scoire o aduce la ounosoință publică adăncă intristată familiă a iubitului și neuitatului defunct.

Inmormântarea se va face Vineri în 5 Mai n. a. c. la 3 ore p. m. după ritalul gr. cat. din locuința defunctului la cimiteriul bisericei gr. cat. din Pôrta Turnului.

Sibiu, 2 Mai n. 1893.

Veronica v. d. Popu, ca soră.	Victoria, Aurelia, Octavia, Maria, ca fiice.
Leonu Barițiu, Octaviu Barițiu, ca frați.	Jeronimă, ca fiu.
Constantin Juga, Michail G Stănescu, Mihail Bontescu, ca gineri.	

cum și numeroși nepoți, nepote și alți consăngeni

(Strada morii Nr. 8).

Amă mai primită ună asemenea anunț din partea Comitetului Asociațiunii transilvane, ér altul din partea Consiliului de administrare al institutului de credit și de economii „Albina” din Sibiu.

L i t e r a t u r ă .

In editura Societății geografice din București au eșit de sub tipar: „Navi gațiunea pe Olt și importanța ei pentru România”, de Dr. Carl Wolff, director al cassei de economii din Sibiu (Estrasă din Buletinul geografic, Trim. III și IV din 1892). București, stabilimentul grafic I. V. Socecu, (strada Berzei 59). Formată mare 8° de 105 pagini.

In editura aceleai societăți a apărută: Raportul d-lui George Ionu Lahovari, secretar general al Societății geografice române, cătră adunarea generală din 13 (25) Martie 1893. Ală XVI-lea raport. București, Tipografia și fonderia de litere Toma Basilescu (Bulevardul Elisabeta 111). Formată mare 8° de 16 pag.

Din colecțianea de scrieri literare a librăriei H. Steinberg din București

Armele pe alții doi
Și aoasă au mai fost doi,
Hai la plugă cu șese boi.
— Maică, măicuța mea,
Étă boi am oumpăratu,
Cu oin' se plecă la arat?
— Cu Ruosandra, sora ta.
— Déră biciu din ce-mi va da?
— Din trei de pėră spiculițe,
De pe câmpu fugă copilițe.
„Frate, frățiorul meu,
Când se vėntură nori grei,
Când e ziua și e sėră,
Boii eșu din brėzd' afară.
Nu e ziua, nu e sėră,
Ci suntă Turcii cei păgăni,
Ce sugă sânge din Români
Și mă caută pe mine,
Că nu li-am făcută vre-ună bine.”
Nici vorba nu isprăvia,
Și Turcii 'lă și ocolia,
Și din gură-asa țioea:
— Bună ziua, mēi plugari
N'ați vėdută pe Gruia
Lui Novacu celu mare?
— Ba l'am vėdută
Cu capul pe susu
Ca vėntul s'a dusu
La țera Hațegului,

(Strada Șelari 18) a apărut: Volumul II din Schițe și nuvele de Victoră Crăvescu (St. Basarabeanu). Formată 8° de 237 pag., hărtia fină, tipar curat. Prețu 1 leu. In Aprilie va apăre volumul ală treilea, cu același preț. Tote 3 volumurile voru costa 3 lei.

Totă in editura librăriei H. Steinberg din București a apărută: „A doua edițiune din Codicele civilu, anotată sub fiă-care articolu ou jurisprudența română și ou trimiteri la articolele corespunătoare, de Adolf Stern, advocat și doctor în drept”. Prețu 5 lei.

A apărut:

Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români din Brașov. Informațiuni de N. P. Petrescu. Se vinde în folosul fondului Asociațiunei. De vėndăre la librăria d-lui N. I. Ciurcu, Brașov. Prețu 20 cr.

Editura librăriei C. Sfetea din București a scosă o cărtioacă fôrte elegantă, care se ocupă cu viața și activitatea lui Grigorie T. Brătianu, regretatul președinte al Ligii culturale române. Prețu este 1 leu. O recomandăm cetitorilor noștri.

Arta de a trăi.

După Stugau, de Camilă B...

Môrte, nemurire, încredere în Dumnezeu.

Lucrurile cele mai înspăimântătoare încetă a fi pentru noi năluc îngrozitoare, decât avemă curagiul de a-le privi drept în față.

Așa e și cu môrtea. Ori care școlari ală înțelepciunei ar trebui să discute odată cu totă serioșitatea întrebarea: ce este môrtea, ce însemnăză a muri? Până când nu va fi în clar cu sine despre acēta, până ce nu-și va fi fiesat odată pentru totdeuna punctul sėu de vedere față cu acēta cestine capitală, nu eșită pentru elă pace adevărată, nici o gustare liniștită a vieții sale și elă se află în pericol, ca în mijlocul bucuriilor sale celor mai frumose, să-i rinjescă môrtea peste umeri.

Iubirea de viață și frica de môrte nu se basēză pe natura noastră rațională, ci pe cea sensuală; ne suntă amėndouă comune cu animalul. Ce motiv rațional ar avé ună moșneg slăbit de bătrânețe, ca să mai iubescă viața? elă, care trebuie să-și țică: am trăit, am iubit, am aspirat, am lucrat, am suferit, am gustat din viață ceea ce s'a putut gusta, în lume nu mai sunt de nici ună folos, slăbiciunile bătrânețelor mele mă facă să fiu o sarcină și pentru cei din giurul meu; pentru ce și mai

La birtu 'mpăratului,
Unde-și béu ciobanii banii
Și-Arghelearii 'și mănăcă caii,
Frėnele, bălțegele,
Gruia bea cu fetele.
Atunci ei au și plecatu,
Inse unul a strigat:
— Ho, ha, ho, stați, nu plecați,
Că voi de Gruia nu dați,
Acesta-i, prinde-ți-lă și'lă legați.
— „Cum vrėi tu, țėrane, căne,
Că de gătă se te sugrumă,
Sėu în focă se te facă scumă?”
— „Face-ți-mi voi ce veți vrea.
Dér oțără se mă lăsați,
Că se facă o cărticea,
Să trimită la maica mea.”
Băgă mâna 'n pălăria,
Scote-o frunță de hărtia;
Băgă mâna 'n busunaru,
Scote penă, călimarū,
Dér nu-i penă, călimarū
Ci e paloș cătrănitū,
Și-a tăiat cătră a pututū,
Numai unul a lăsatū,
Că se ducă vestea'n satū.

Vieștea-superiără (com Făgărașului.)
R. A. Sulică.

trăiesc? Și totuși elă iubescă viața și se teme de môrte. Pentru ce? Nu pentru-că o voiesce, ci pentru-că trebuie, fiindcă ori ce viață are rêvna de a se cruța.

Instinctul de conservare e principiul conservativ cel mai original și mai veritabil. Iubirea de viață e eflucul fresc ală ori cărei existențe individuale, ca și simțu pentru plăcere și durere.

Ce e plăcerea? — Totă ce înaltă și lărgescă viața noastră. Ce e durerea? — Totă ce restringe și periclităză viața noastră. Genesa întregi vieți sufletesc e iubirea de sine. Pentru-că eșistăm, trebuie să ne iubim; pentru-că ne iubim, trebuie să nisumă a ne conserva, trebuie să căutăm plăcerea și a uri durerea. Plăcerea și durerea suntă însă fundamentul primordial ală tuturor dorințelor, speranțelor, dorurilor, temerilor, indecisiunilor, grijilor, iubitilor, urelor noastre; scurt: ală tuturor emoțiunilor noastre sufletesc.

Ceea ce e legea de gravitare în lumea fizică, aceea e instinctul de conservare în viața organică. Ce ar ajunge universul, fără gravitațiunea creatore și conservatore de corpur? Și ce ar fi de indivi, decât n'ar trebui să se iubescă și conserveze fiă-care centru de viață? Iubind deci viața și fugind de môrte, ca de negațiunea sėu nimicirea vieții, ascultăm numai de o lege a naturii. Convingėndu-ne pe deplin despre acēstă adevăr, môrtea își pierde o mare parte din calitățile sale îngrozitoare.

Noi suntem înlăntiți de viață nu numai prin instinctul de conservare, ci și prin obicei. Criminalul, care e osendit pe viață la galere sėu muncă silnică, se dedă cu viața sa miserabilă, ca și bogatul și aristocratul, ce se refăză în brațele norocului. Ori cătă de monotonă, plină de muncă și la aparență lipsită de ori ce bucură li-se și străcoră viața acelor nefericiți, ea totuși le ofere în nemărginit de restrănsa loră sferă de activitate oarecare variațiune, prin urmare plăceri și suferințe mici, plăcere și durere, și astfel deci elemente pentru mai departe existența a sufletului. Dacă isbucnesc ună incendiu în edificiu, sėu môrtea le apara în vre-ună altă chip, atunci frica de môrte îi prinde cu aceeași vehemență, ca și pe alți omeni, a căroră viață le e încă plină de cele mai dulci speranțe. Aceia, despre cari ar trebui să se creță, că voru saluta môrtea ca pe ună eliberator de suferințele lor, se acată cu puterea desperări de viața loră ticăloasă, nu pentru-că merită să fiă iubită, nu din reflecșiune și alegere liberă, ci din necesitate și pentru-că viața li-a devenit ună obicei plăcut.

Iubirea de viață, imboldul de-a o conserva și frica de môrte suntă deci instinctive, suntă bolduri sensuale. Aceste imbolduri suntă cu atât mai violente, cu cătă omul e mai supus sensurilor sale. Celu ce s'a datat a-și ține în ordine și a-și înfrėna prin rațiune viața sa sensuală, acela va fi în stare să-și dumerescă mai ușor frica de môrte. Pentru că viața celui virtuos e o luptă continuă contra îngrozirilor morții fizice. Ori de câte-ori ne abnegăm, ori de câte-ori ne subordonăm interesul nostru propriu celui ală de-apropelui nostru, sėu unei idei morale, de atâte-ori înfrėnăm instinctul de conservare, de atâte-ori combatem frica instinctivă de môrte. De aci môrtea resemnată, lină și blândă a celui virtuos și înțelept.

De n'amă avé deci alte motive mai nobile pentru aspirarea la virtute, decât numai pe acēstă unică, apoi și numai acesta ar recompensa în de ajuns aspirarea noastră.

Dacă vomă reflecta însă, că môrtea trupescă nu e môrte propriu țică, ci numai o schimbare în forma existenței noastre, avemă și mai puțină causă de a ne teme de môrte. Noi schimbăm numai ună trup neperfectă, usat, trăit, cu unul mai perfect, mai viguros, mai neusat; slăbiciunea cu puterea, bătrânețea cu tinerețea. Spiritul e ceva imma-

terial, prin urmare nespațios. Pentru ca spiritul nostru să se pôtă pune în raport reciproc cu lumea materială pămėntescă, a trebuit să primescă un vehiclu material; un astfel de vehiclu e corpul. Prin intruparea spiritului cu materia se ajunge un scop îndoit: materia, e metamorfosată în multe chipuri și inobilită prin spirit; prin înriurirea lumii corporale asupra spiritului se perfecționă și spiritul, pentru-că în lupta cu lumea fizică spiritul se întăresce, își însușescă calități mai superioare și devine un colaborator mai perfect ală lui Dumnezeu. Môrtea pămėntescă e o trecere spre o nouă existență, spre sferă de activitate nouă și mai sublimă.

Dér cine ne probēză, că lucrul stă așa? că ou môrtea pămėntescă nu s'au sfirșit tôte? că corpul și sufletul nu constitue o unitate așa de indisolubilă, ca môrtea unia să fiă urmată în mod imperativ și de a celuilalt? — O probă matematică pentru acēta fresce, că nu avemă; din contră, față cu motivele, cari plodēză pentru existența continuată a sufletului după môrtea pămėntescă, milităză aproape totă atâtea contra. Din acēstă labirint de îndoieli putemă eși numai, decât reflectăm, că nu ne e permis să avemă probe convingătoare despre nemurirea sufletului, decât nu vremă, ca întreaga ordine morală a lumii să fiă răsturnată.

Dacă amă avé o siguranță mai pe sus de ori ce îndoelă despre mai departe, existența a sufletului după môrtea pămėntescă, atunci d'abea ar mai exista o aspirare desinteresată spre bine, prin urmare d'abea ar mai pôte exista vre-o virtute. A face bine pentru elă însuși, chiar cu pericolul, că cu môrtea s'au sfirșit tôte, și că nu va avé răsplătere nici-odată și nici unde: — numai acēta e virtute, tot restul e speculațiune. Pentru-că cu nemurirea, credința în răsplă și pedepsă stă în legătură nedeslipită. Dacă amă fi siguri de nemurire, atunci amă avé și siguranță, că virtutea suferindă dincăce, va afla dincolo o răsplă; că egoismul triumfător dincăce, va trebui să fiă pedepsit dincolo. Pentru ca virtutea să-și pôtă păstra întreaga sa sublimitate și demnitate, nu era permisă a-o cruța dincăce de suferințe și nouă nu era permisă a ni-se da o siguranță deplină despre existența după môrte. Putemă crede în nemurirea sufletului, dér nu ne e permis să o scim.

Ce ar deveni credința religioasă, ce ar deveni încrederea în Dumnezeu, decât le-amă sci tôte? Pentru ca nici una din calitățile sufletului nostru să nu rămână amorțită, trebuie să avemă loc și pentru credință și încredere. Cum ne purtăm noi ore față cu omenii, în a căroră onestitate și bunătate avemă deplină încredere? Nu ne vomă îndoi de bunele lor intențiuni nici atunci, când în înțelegem faptele lor, chiar când aparința e contra lor; noi vomă răspunde celor ce se vor încerca a discredita pe un astfel de om înainte noastră: Dicită ce veți vré, omul acela nu e capabil de a comite o faptă neonestă, elă se pôte înșela, dér a face cu știința ceva rău, acēta nu o pôte.

Așa a făcută Alexandru cel mare, când medicul sėu personal a fost suspiționat înainte sa prin acusa, că ar avé intențiunea să-lă învenineze. Alexandru îi întinse cu o mână scrisoarea denunțătoare, ér cu cealaltă duse paharul la gură, în care se afla beutura preparată de el, și-lă goli. Ce altă probă mai frumosă de încredere i-ar fi putut elă da? Ei bine, decât avemă îndoieli despre nemurirea sufletului și despre dreptatea și bunătatea lui Dumnezeu, cari stau în legătură cu cea dintăiu, nu putemă ore să ne arătăm și noi atât de generosi ca Alexandru? Ori dără Dumnezeu, pe care trebuie să ni-lă închipuim ca cea mai înaltă perfecțiune și prin ur-

* Să ne imaginăm d. e. ună bloc de marmoră crudă, care e transformată prin arta omeșcă într-o statuă admirabilă.
Nota aut.

mare și mai bună ca celălalt mai bună dintre omeni, să fie mai puțin demn de încrederea noastră, decât un om?

La acesta, admitându chiar cea mai bună intenție, amăgirea nu e eschisă. La Dumnezeu însă, ca inteligența supremă, nu poate fi vorba nici chiar de posibilitatea unei amăgiri. Ei bine, voi pusilanimi și voi scepticilor, țineți cu tărie la credință: *Totul va fi bine, totul va fi clar.* Aspirați, scrutați, luptați cu curaj înainte, decât înțelegeți sau nu: *Tote vor fi bune.* Această credință e începutul și sfârșitul a ori ce religiozității. Fără credința acesta pentru noi nu există pace, fără credința acesta pentru noi nu există viață veselă, nu există césu de morțe liniștit.

Să recapitulăm deci propozițiunile principale cuprinse în acest capitol:

1. Ceea ce se teme în noi de morțe, nu e rațiunea, pentru care nu există morțe, ci corpul.
2. Nemurirea sufletului nu se poate demonstra.
3. Ea nu trebuie să fie demonstrată, pentru-că atunci virtutea n'ar mai fi virtute.
4. Nemurirea nu o putem ști, trebuie însă să o credem.
5. Tote se vor îndrepta.

HIGIENA

Optica.

Etă o bôlă crudă, care secără pe fiă-care anu sute și mii de suflete, și care este mai cruntă decât ori și care bôlă, chiar și decât moliemele, cum sunt colera, tifusul și altele. Cine n'a auditu de optica, cine n'a vedutu atacați și cine nu se teme de ea?! Nici o bôlă nu este așa de bine cunoscută ca optica, și cu toate acestea, nici o bôlă nu este mai fără lecă de cât ea. Orașele mișună de opticoși, cari sunt cu atât mai numeroși, cu cât și orașele sunt mai mari, căci în aceste este sârăcia cea mai negră în toate privințele, după cum vom vedea mai la vale. Sănătatea unui oraș se poate judeca după numărul opticoșilor, și sunt multe orașe cari, mulțamită măsurilor luate după povața științei, devenind mai sănătoase, și-au vedutu numărul atacaților micșorându-se din ce în ce mai mult, așa că am pute dice, că marca de sănătate a unui oraș este optica.

Cine sunt atacați? Ori-ce persoană, care este atinsă de o bôlă vechiă de bojogi (pulmoni), și care constă în ivirea unor grăunțe mici, foarte mici, uscate, aspre, cenușii și străveșii. Aceste grăunțe devin cu timpul mai mari, gălbui și întunecose (opace), ér în cele din urmă se înmoie, se topesc, facu puroii și rodii bojogii, lăsându în urma lor ici și colea câte o scobitură, mai mare ori mai mică care se chiamă în cuvinte doctorești *cavernă pulmonară* (gradulă ală III-lea.) Aceste caverne când sunt numeroșe și adencă împedecă cu totul circularea aerului și prin urmare răsufierea (respirația), aducându mai curându său mai târziu morțea.

Grăunțele cari se ivesc în bojogi se numesc *tubercule*, ér cei atinși de ele se dicu *tuberculoși* sau ftisici, în cuvinte populare *ofticoși* sau *atacați*, ori căduți în *bôla secă*.

Mai este un fel de optica de gât (laringiană) cu răgușală, în care grăunțele se ivesc în organul vorbirei. Dér această optica fiindu cu mult mai rară de cât cea de peptu, noi ne vom ocupa numai de această din urmă în rândurile ce urmază.

Cari sunt semnele bôlei? Amădisu mai susu, că optica este foarte

întinsă și mai fiă-care are câte o pildă în apropierea sa, din care pricină mai totă lumea cunoșce această bôlă. Dér decă bôla este ușor de cunoscutu după ce se arată în totă puterea ei, atunci când nu mai este nimic de făcutu, nu totu astu-fel este când ea e la începutu, seu când are să începă, ceea ce este un lucru de mare prețu, căci trebuie să ne silim să o cunoșcem dela începutu, și decă se pôte, să prevenim chiar izbucnirea ei.

Ființa aplicată spre atacu este de ordină de temperamentu delicat, slabă, svetlă; mușchii sunt puțin desvoltați; spetele sunt ca și cum ar fi deslipite de spate, în formă de aripi, còstele se potu număra și peptul este alungitu și strimbatu (îngustu); pèrul capului lungu, môle și netedă la pipăitu întocmai ca mătasea, genele și dinții de o frumșete deosebită; albul ochilor lucitoru, bătendu în albastru, ceea ce dă privirii de multe ori o mare dulceta; umerii obrajilor scoși și roși, ér obrajii gălbui și infundați; degetele și unghiile au o formă particulară, de măciucă; caracteru în același timp nesimțitoru (apaticu) și aprindciosu (iritabilu).

Tote aceste semne, decă sunt reunite pe una și aceeași ființă, ne arată, că ea este aplicată spre atacu. Cu toate acestea se pôte întâmpla, ca bôla să atace ființe bine zidite, viguroșe, seu ca ființa aplicată spre atacu să nu opticeze decă este apèrată de influențele primejdioșe, cari înlesnesc izbucnirea bôlei și pe cari le vom arăta îndat.

Decă, din contră, ea este supusă la aceste influențe, bojocii încep a se prinde și începutul bôlei se face într'un mod ascunsu, viclencu, prin o micșorare seu o lipsă de poftă de mâncare, prin turburări în mistuire, prin vèrsături după mâncare, prin urdinare și câte-odată încuetură (constipația), prin bătăia de inimă (palpitația) și printr'o găfăire provocată prin cea mai mică sfortare seu oboselă, prin nisce friguri, cari vinu mai cu sémă între orele 4 și 7 după amedzi, prin sudori mari în timpul nopței, în fine prin o slăbire, care merge din ce în ce crescându până la celălalt mare grad.

Tote aceste semne nu ni-ar arăta decât numai o pierdere de putere generală, o slăbire a tuturor organelor, și ar pute să ne facă să credem, că avem a face numai cu o simplă lipsă de sânge (anemie), decă nu ar veni o *tusă* deosebită, care se ne pună pe calea de a ghici o bôlă de pieptu. Tusea la început este mică și *secă*, scurtă, obositoare, mai puțină în cursul zilei și mai desă spre sèră și în timpul nopței. Mai târziu tusea se însoțesc de un fel de scuipatu viscosu și în mică măsură; adese-ori scuipatul se amestecă cu nișel de sânge seu este numai sânge curat; scuiparea de sânge pôte une-ori să fiă celălalt dintăiu semn al opticeii, dér ea pôte să lipsescă cu totul în totu cursul bôlei. Odată cu tusea, adese-ori se ivesc ore-care greutate în răsufierea (respirația), o schimbare a glasului, care devine răgușitu, dureri în peptu, cari se schimbă dintr'unu locu într'altu și dintr'o di într'alta.

Când toate aceste semne sunt stabilite, ele nu mai au nici o aplicare de a da înapoi, și decă nu recurgem la unu tratamentu energetic, ele mergu crescându încetulu cu încetulu. Stăruirea și creșterea diareei, a sudurilor, a frigurilor, a pierderii apetitului, a

vèrsăturilor, a greutății în răsufiere, totul contribuie în a micșora din di în di puterile bolnavului, care mai este sleitu și prin o *tusă* îndèrtnică și necurată. Scuipatul se schimbă și el după cum înadeză bôla; la început este și spumosu, apoi mai închisu și galbenu, verdu, rotundu, cu marginile rupte, și înotându într'unu lichidu limpede și viscosu, cum sunt ballele; în sfârșitu el se îngroșe, devine verde și cu suvițe de sânge și ese cu anevoință. În cele din urmă bolnavulu, fiindu sleitu cu totul din pricina nedormirei și a sudurilor, sdruncinată de o tuse neîntreruptă, silitu prin lipsa de respirația a sta în poziția sedendu în patu într'o stare de frică și de mâhnire necontenită și cu o înecăciune mare în pieptu, cade într'o stare de toropeală, de amortire, de moleșire, de oboselă și de somnu, care nu încetază de cât odată cu viața.

Acestu sfârșitu trist, care de altminteale este o ușurare pentru pătimașu și pentru cei din jurul lui, vine după unu timp mai multu seu mai puțin îndelungatu, după vârsta, după împrejurările de trai de mai înainte și după căutarea medicală, etc. Astu-fel de bôle potu dura 1, 2, 4, 6, 10 ani, une-ori și mai mult.

Se pôte ca optica să ne sfârșescă în totu-d'a-una prin morțe, după cum vom vedea mai la vale.

Unu lucru însă trebuie să ne-lu pierdem din vedere, și anume, că semnele pe cari le-am descrisu mai susu, cu tuse cu totu, nu ne pot îndreptăți a declara, că omulu este ofticosu, ci numai să bânuiim că este atacatu. Pentru ca să fimu încredințați pe deplin, că avem a face cu *bôla secă*, trebuie să-lu ciocănim și să-lu ascultăm la pieptu, ceea ce numai unu doctoru o pôte face, și prin urmare cetitorii noștri să bage bine de sémă și să ne credă pe ai lor, ori să se credă pe sine ofticosi îndat ce-i dore nișel pieptulu și tușescă cam în secă, căci în acestu casu ei voru căde în ipohondria și în cele din urmă potu cu adeverat să opticeze.

Chiar mediculu celălalt mai experimentat un-ori este în îndoelă, chiar după celălalt mai amènuțitu esamen. În asemenea casu ori ce îndoelă se risipește numai prin găsirea microbilor ofticeii în scuipatu.

(Va urma.)

ECONOMIA

Tractarea altoilor în anul întâiu și alu doilea.

Iubite cetitorule! Decă după îndrumările de până acum și-a ajutat bunulu Dumnezeu de și-ai umplut pomăria de pomișori, și acestia sunt acum și nobilitați, fiă prin altoirea în crepătură, fiă sub scôrță, fiă copulați ori oculați, acum trebuie să știi, cum să-i grijesci mai departe, decă voesci să devină pomi frumoși, sănătoși și bine roditori.

Mai înainte de toate să știi, că buruenele strică, deci ele trebuie delaturate, de câte-ori vei vedea că se ivesc; cu deosebire giur-impregiurulu altoilor să ne suferi nici o buruenă, că aceea își implântă rădăcinele printre ale altoiului și-i suge nutrementulu. Asemenea nu vei suferi să creșcă crenguțe pe trunchiu sub mlădița nobilă, ori la cei oculați sub ochiulu nobil.

Bine și folositoru este să se

și sape printre altoi cu o sapă mică, ca să se pulverizeze pământulu bine în giurul lor, pentru ca cu atât mai lesne și mai bine să între umeđela la rădăcină. Săparea însă se face totdeauna mai bine după plivire și când prevedem, că se apropiă ploa.

Decă vedem, că crenguța nobilă, ori ochiulu nobil, s'a prinsu și dă lăstari, atunci slobodim legătorea o leacă, ca să pôtă circula suculu cu atât mai bine. La pomii oculați se delatură cu totul legătura, căci altcum îi stringe prea tare și se formeză sub firu curmătură, ér de-asupra și de desubtul lui boțotină, și crenga eșită din muguru rămâne slabă.

Decă trunchiulu altoitu a fostu grosu, încatu am fostu pus în el — cu ocaziunea altoirei — mai mult decât o crenguță, atunci încet-încet totu delaturăm câte una și lăsăm numai pe cea mai frumoșă și sănătoșă. Delaturarea crengilor netrebuitoare se face tăindu-le cu briceagulu chiar de pe trunchiulu sèlbaticu. Decă din crenga nobilă au datu toți ochii crenguțe, atunci și acelea se delatură cu bricegulu și lăsăm numai una, cea mai puternică, din care se va forma trunchiulu pomului. Tote ranele produse prin delaturarea de crenguțe se ung cu alifă, adecă cu cèră de pomi.

Lângă fiă-care pomișori, ce vedem că s'a prinsu după altoitură, implântăm unu pârșel, de care să putem lega crenguța nobilă, cu còjă de teiu, ori cu uric de lână, ca să ne o rupă vr'unu vèntu ori vijeliă, fiindu foarte fragedă. Pomii oculați pot rămâne și fără par, că bucățica de trunchiu, ce am lăsat de-asupra ochiului nobil, servește drept par, de care putem lega în vèra cea dintăiu mlădița eșită din ochiulu nobil.

În timpu secetosu trebuie să și udăm pomii.

Atăta ni-ar fi totu lucrulu cu altoii în anul dintăiu, de sine înțelegendu-se, că decă în atare pădurețu nu s'a prinsu altoia, de avem timp, altoim a doua-ora, ér de nu putem din ceva causă, atunci barem ni-lu cultivăm ca să putem altoi în primăvera viitoare. Cultivarea lui constă în deslegare, curățirea prea multor crengi, ce s'ar ivi pe elu chiar dela rădăcină și până pe sub legătore. I lăsăm numai 1—2 crengi de-asupra, ér trunchiulu îl curățim ca să rămână netedă și astfel în primăvera viitoare să-lu putem altoi.

Tòmna târziu, e bine să-i asigurăm în contra iepurilor, că fiă gardulu cât de bun, colo ièrna, mai alesu când e neua mare, te miri pe unde și cum se furșeză vr'unu iepure la altoi, apoi elu las' că ni-i dăscălesce! În contra iepurilor îi ferim așa, că-i înfășurăm în pae, ori în pănuși de cucuruz. Dér atunci îi espunem stricăciunei șocilor, cari ni strică ca și iepurii. Afară de aceea decă avem mult, cu sutele, cum au unele școle, atunci e și greu și uricosu atăta legatu. Eu mi-am feritu școla de altoitu în ièrna trecută așa, că giuru impregiurulu ei am implântat handuri (durhani, cânepă de sémèntă) unulu lângă altulu, am oculitu adecă cu unu gardu de handuri. Ca să ne cadă, i-am legatu cu rude de fasole pe dou locuri, din jos și la mijlocu. A datu apoi Dumnezeu neauă, (zăpadă), care mi i-a mai înțepenitu de n'au căduți, ér printre ei iepure n'a străbătuțu, deși urme

și căcărază de a loră am aflată totu' mereu în giurulă gardului. Și cum că iepurii au cercatū a întra la altoi, am dedusū și de-acolo, că lăsasemū aieva unū prunuțu' rău, spinosū, ne ocolitū, și de pe acela au rosū crenguțele și spinșorii, de ai fi juratū, că cu fe-restrēulū i au tăiatū.

Din partea iepurilor dēr am fostū bine apērātū cu gardulū meu de handuri, dēr frigulū celū mare mi-a sēcātū din susū în josū mai multū de 200 altoi tineri, altoiți în primăvera și vēră trecutā; cu deosebire din cei oculați, cu puțin am rēmasū, ci acum i-am altoitū de nou, josū lângă pāmēntū.

Concerte.

Luni în 8 Mai n. o. va da d-șora *Constanza Rott*, cântărețā de coloratura din conservatorul de muzică din București unō concertū, în sala hotelului Centralū N. 1 cu binevoitorulū concursū alū ambelorū d-șore Honigberger, a d-lui prof. Lassel și a d-lui Felix Popper. Actualmente dēnsa e angējatā la teatrulū național din București și în trupa liricā. Programul este urmātōrea: 1) Bruch: Concertū pe violină a linei II Adagio esecutatū de ambele d-șore Honigberger. 2) Braga: *Legenda Valagne* esecutatā de d-șora *Constanza Rott* și de d-șorele Honigberger. 3) Schubert a) *Litania*; Lindner b) *Tarantella*, esecutate de d-lū Felix Popper. 4) *Ambroise Thomas*: *Arie din Hamlet* esecutatā de d-șora *Constanza Rott*. 5) *Röver*: a) *Vaprieșio* asupra motivelorū ungare, *David Popper*: *Mazurka*, esecutate de d-lū Felix Popper. 6) *Donizetti*: *Wahsinn arie* din „*Lucia di Lammermoor*“, esecutatā de d-șora *Constanza Rott*. 7) *Bonachi*: *Tu'mi dīci*, esecutatā de d-șora *Constanza Rott*. 8) *Arditi*: *Parle Valse*, esecutatū de d-șora *Constanza Rott*. Inceputulū la 8 1/2 ore sēra. D-șora *Rott* este în București foarte favorabilū apreciatā, vocea ei clarā, dulce și bine cultivatā și-a câștigatā succese foarte frumoșe pe scenele din București. Biletele pentru concertū se potū căpēta în librăria *W. Hiemesch* și sēra la *cassā*. Noi din parte-ne recomandāmū sprijinului publicū acestū concertū.

Muzica militarā a regimentului de infanterie 82. din loođ, va da în 10 Mai n. o. în sala hotelului Centralū N. 1. unō concertū în favorulū incendiatorū din *Vesprimū*. Programul este urmātōrea: I. L. v. *Beethoven*: „*Leonore*“. *Ouverturā* N. 3 op. 72. 2. C. *Saint-Saēns*: „*Danse Maibrē*“ *Prime symphonique* de de *Henri Cazalis*. 3) I. *Hydn* a) *Serenade* b) R. *Schumann*: *Trāumerei* din „*Kinderscenen*“. 4) *Liszt*: „*Hungaria*“ *Symphonie*. Inceputulū la 7 și jum. ore sēra.

Rusulū la tērgū.

(Anecdotā popularā.)

La unū tērgū odatā unū Rusū Nisece boi sē vinđā-a dusū, și 'ntrebatū de-unū ore care De-i suntū boii de vēndare Elū rēspunde 'n data mare:

— „Se 'nțelege, vremū vēndutū!
„Pentru ce sē mai ținutū?!
„Eu de dēnșii sāturatū!
„Cā la mine cātū elū statū
„Sufletulū de-ajunsū māncatū!
.....
„Cātū eu trasū cu dēnșii, las'!
„Lasū și alții sē mai trasū.“

— „Vra sē dīcā nu-sū bunī boii?
Ilū intrēbā omū 'ndatā.
— „Ba elū bunū, Rusulū,
„Batā-lū scārba lui s'o batā;
„Cā elū par'cā vinovatū!
„Când eu prostū și cumpērātū
„Și par'amultū turnatū...“

.....
„Cā eu datū la bani sēraculū!
„Și colo... elū bunū ca draculū!
*
Omu-aci cātāndū la ei,
Dīce:

„Tare-sū mititei!
— „Mititelū, rēspunde Rusulū,
„Cā nici piele multū n'avutū
„Unde mare sē crescutū!
.....
„Dēr măcarū că nu-i prea mare
„Elū batrinū, batrina tare!
*
— „Da! Bētrāni, mai dīce omulū
„N'au nici dinți cu ce māuca.
— „O! ho, ho! rēspunde Rusulū,
„Ba māncatū și pe māt!
.....

„Mititelū, dēr la māncare
„Elū māncatū ca unulū mare!
„Și'noc elū mai iut' māncatū
Cā elū nici nu mestecatū.
*
— „Ce uritū suntū! dīce omulū,
„Stabi, uscați, subțiri la gitū,
„N'au nici carne, nici de felū!
— „Hei! Uritū! Oțteză Rusulū:
„Dumnetā fi mai uritū,
„Dēcā fi belnavū ca elū.

T. D. Speranța.

Rectificare. În numărulū trecutū alū fōiei nōstre s'a strecuratū o regretabilā erōre de tiparū, pe pag. I colōna 4, a linei 1 unde este a se ceti *Marți* la ora 1 a adurmitū deodată linū, în loođ de „*Miercuri* la ora 1“ etc.

MULTE ȘI DE TOATE.

O sēmēnțā, care nu scie ce-sū banii.

În guvernamentulū *Tiflis* din *Perșia* se aflā o sēmēnțā de omēni (*Cheverznek*), care încă nu scie ce-sū banii. Tērgurile le facū prin schimbarea mār-furilorū, cum se faceau în vremurile de demultū, când banii nu erau cunoscuți în lume. Unitatea lorū de valōre este *vaca*. Patru vaci facū o iēpā, ēr șēse vaci facū unū calū (jugānitū). Astfeliu calulū se pōte schimba cu șēse vaci, sēu cu o iēpā și douē vaci; cine are douē iepe, e ca și cum ar avē optū vaci, sēu unū calū și douē vaci, etc.

La susū dīsa sēmēnțā de omēni se potū plăti și vātēmările trupesci, afarā de casulū, când vātēmarea e urmatā de mōrte, cāci atunci apoi se aplicā rēsbunarea prin vērșare de sānge. Etā cum scie ei sē mēsure pedepsele pentru vātēmările trupesci:

Vātēmarea scāfirlii capului, împreunatā cu atingerea creierilorū, costā 16 vaci; ruperea unui piciorū costā 5 vaci, ēr dēcā piciorulū nu e tare ruptū costā numai 3 vaci; vātēmarea frunții costā trei țapi.

Mai curiosū este modulū, cum aplicā ei pedepsele pentru vātēmarea feții. Dēcā cineva ți-a rānitū fața în partea acoperitā cu pērū, atunci marginile ranei se acoperū jurū împrejurū cu fire de grāu; aceste fire apoi se numērā, douē din trei părți se aruncā, ēr pentru cele rēmase trebeue sē 'i se dea rānitulū, ca pedēpsā, atâtea vaci, cāte fire de grāu au rēmasū. Totū asemenea se face și în casulū, când rānirea s'a întēplatū în partea feței neacoperitā cu pērū, cu deosebire numai, cā în acestū casū se aruncā numai a treia parte din grāunțe, prin urmare celū ce a făcutū rana are sē plătēsā o pedēpsā cu multū mai mare.

Pentru vātēmarea grea a mānei se plătēsce 16 vaci; pentru ciuntarea degetului celui grosū 5 vaci, ēr ciuntarea degetului arātătorū costā 4 vaci. Mai scumpi decātū tōte suntū ochii; scōtērea unui ochiu se plătēsce cu 30 de vaci.

193 ani de muncā silnicā.
În urma cererei procurorului *Republicei* din *Bethum*, comisariul de poliție lement a fostū însārcinatū de a stabili identitatea unui individū arestatū pentru escrocherie și complicitate în mai multe furturi și care a declaratū că se numesce *Carol Lainy*.

Din acēstā anchetā a rezultatū că adevēratulū nume alū acusatului *Lainy* este *Luigi Bury*, unū vechitū gentilomū în vērștā de 58 de ani, care a fostū condamnatū de 27 de ori sub 27 de nume.

Totalulū condamnārilor sale este de 193 de ani muncā silnicā.

Gentilomulū *Bury* reușitū în totū-d'auna sē evadețe repede din închisorile în care fusese închisū.

De curēnd elū scāpase din *Noua Caledoniā*.

Dēr nu putu multū timpū sē se bu-coure de libertatea cāștigatā, cāci fū din nou prinsū. Cine știe cāte condamnāri va mai căpāta acēstū „erou.“

Mōrtea unei ghicitōre celebre.

În *Petersburg* a muritū de curēnd o femeie cu numele *Fild*, o adevēratā celebritate despre care nu numai omēni din clasele de josū ci chiar și cei din aristocrație spuneau, că avea în tōtā puterea cuvēntului darulū profetiei și cā tōte spuselē ei sa'u împlinitū în mai tōte oasurile din firū în pēr.

Unū admirabilū rusū plātea *Fildei* de multū vreme o peusie anualā de 600 de ruble și acēsta din cauza urmātōre:

Pe cānd era elū tinerū și-și începuse cariera militarā s'a dusū la *Fild* și dāndu-i 5 ruble a rugat' o sē-i spue, ce sōrtā va avē în viață.

Femeia i-a profetitū o carierā strălucitā — cea ce s'a întēplatū cāci tinerulū soldatū a ajunsū până la rangulū de amiralū și s'a îmbogățitū.

Totū ea a prorocitū mōrtea tragicā a colonelului *Sarici-Rin*, cu tōte amănuntele ei, precum și ziua morții celebrului romanțier *Dostoievski*.

Fild avē douē feluri de ore pentru ghicitū; unele ore erau plătite cu 10, altele cu 5 ruble; între ele ea dādea și audiențe gratisū.

La mōrtea sa *Fild* a lāsātū o avere colosalā, din care cea mai mare parte a testat-o institutelorū de bine facere.

Rudele ei spunū, că celebra ghicitōre a lāsātū și semne și desemnuri scrise, în carī descrie viitorulū raporturilor politice ale *Rusiei*.

Negreșitū cā la împărțirea moștenirei se vorū vinde și acestea, dēr de sigurū, cā ele vor fi vīndute cu unū prețū fabulosū.

Stāșiatū de o leōicā.

Intr'una din serile trecute s'a petrecutū o scenā grozavā în circulū din *Lisabona*.

Îmblānșitorulū de animale *Max Himme* de la circulū de ērni din *Paris*, dādea cu cei 5 lei ai sēi prima reprezentāție. Producțiunea a fostū splendidā și publiculū numerosū aplauda cu frenesie.

Cānd însă *Max Himme* se pregātea sē ēsā din colivie, de o datā leōica „*Nely*“ se aruncā asupra lui. Lupta între omū și furiosulū animalū era teribilā. Îmblānșitorulū, vestitū pentru forța lui muscularā s'a apārūtū curajosū timpū de cinci minute, pe cānd publiculū asista mutū la acēstā scenā grozavā.

În furia luptei lui *Max Himme* i-a succēsū sē smulgā leōicei limba din gurā, dēr cu atātū mai puternicū și mai cu furie și-a împlāntatū ea ghiarele enorme în trupulū lui.

În sfāșitū unū clown luāndū o carabinā s'a repeșitū în colivie și a trasū 3 glōnțe în leōicā omorānd-o pe locū.

Animalulū însă în cādere a trasū după sine și pe îmblānșitorū. Nenorocitulū a căcutū sub cadavrulū leōicei de unde a fostū scosū mortū.

În timpulū teribilei lupte, *Poisson*, ajutorulū lui *Max Himme* împreună cu alți clowni și servitorī pāșiau pe alte

animale sēlbatice. carī vēdēndū cum curgea sāngele se infuriaserā și sbierau îngrozitorū.

Dupā ce a fostū scosū cadavrulū lui *Max Himme* publiculū s'a împrāșiatū foarte emoționatū

Trageri la sorți.

Losuri de Creditū din 1858. 1 Mai ser. 276, 549, 568, 584, 602, 1517, 1521, 1586, 1665, 1776, 1787, 2072, 2363, 2601, 2910, 3217, 3620, 3854, 4177.

Losuri de statū din 1860. 1 Mai ser. 356, 433, 584, 603, 685, 1185, 1269, 1307, 1758, 1797, 2286, 2312, 2627, 2713, 2834, 3235, 3390, 3487, 3713, 3773, 3807, 4016, 4091, 4371, 4378, 4448, 4549, 4565, 4900, 4992, 5007, 5403, 5548, 5579, 5662, 5693, 5738, 5927, 5966, 6077, 6319, 6605, 6813, 6829, 6857, 6861, 6899, 7082, 7123, 7211, 7346, 7349, 7534, 7541, 7575, 7670, 7754, 7765, 8120, 8151, 8181, 8216, 8279, 8298, 8639, 8836, 8867, 9132, 9342, 9470, 9488, 9652, 9845, 10049, 10065, 10188, 10438, 10609, 10676, 10822, 10857, 10867, 11149, 11181, 11255, 11257, 11295, 11313, 11355, 11359, 11763, 11790, 12186, 12233, 12348, 12428, 12475, 12556, 12650, 12855, 13070, 13082, 13112, 13113, 13205, 13249, 13322, 13399, 13484, 13491, 13532, 13606, 13756, 13858, 13880, 14039, 14073, 14132, 14190, 14253, 14403, 14584, 14637, 14680, 14718, 14947, 14955, 15080, 15102, 15160, 15281, 15360, 15368, 15457, 15513, 15622, 15819, 16066, 16366, 16499, 16722, 16736, 16987, 17091, 17182, 17335, 17369, 17426, 17432, 17592, 18080, 18533, 18630, 18652, 18667, 19013, 19764, 19793, 19822, 19902.

Braunschweig. 1 Mai ser. 132, 287, 404, 627, 915, 1193, 1297, 1513, 1812, 1871, 2072, 2241, 2586, 2676, 3071, 3215, 3383, 3753, 4257, 2561, 4676, 4707, 4818, 5085, 5531, 6151, 6818, 7395, 7443, 7871, 7878, 8161, 8448, 8633, 9591.

Crucea r. austr. 1 Mai, 268/23, 353/9, 1472/13, 1845/31, 2833/21, 2905/10, 3362/11, 3438/45, 5170/17, 5439/46, 5703/23, 6722/28, 6899/9, 6958/46, 7149/30, 8169/11, 8776/6, 9261/16, 9323/45, 10071/45, 10620/24, 11412/5, 11543/48, 11620/2, 11723/46.

Din smortisare ser. 1779, 1937, 4619, 4988, 5788, 6484, 7544, 8792, 9278, 9725.

Crucea r. ital. 1 Mai, 143/14, 777/39, 3997/3, 4447/38, 5588/8, 5606/33, 5633/6, 5677/21, 5717/32, 6339/41, 7332/33, 7977/3, 9325/33, 10122/46, 10266/11, 10352/43.

Din amorisare ser. 2746, 2899, 2906, 4489, 8128, 8215, 9553, 10171, 10707, 11410, 11626, 11954.

„ALBINA“ institutū de creditū și de economiă Filiala Brașovū.

Conspectulū operațiunilor de casā în luna lui *Aprilie* 1893.

Intrate:

Numērārū cu 1 <i>Aprilie</i> 1893 fl.	13049 49
Depunerī spre fructificare . . .	158265.79
Cambii rēscumpērate . . .	44900.52
Conturi curente . . .	91907.85
Împrumuturi pe efecte și alte împrumuturi . . .	15799 50
Împrumuturi pe produse . . .	750.—
Monetā . . .	15474 71
Interese și provisiuni . . .	6272.77
Comisiuni . . .	9530.33
Diverse . . .	1665 89
	fl. 357616.85

Esitate:

Depunerī spre fructificare fl.	134864 59
Cambii escomptate . . .	58220 93
Conturi curente . . .	111895.58
Împrumuturi pe efecte și alte împrumuturi . . .	14570 —
Împrumuturi pe produse . . .	780.—
Monetā . . .	15573 89
Comisiuni . . .	4594 98
Interese și provisiuni . . .	774 37
Diverse . . .	854.56
Spese și salare . . .	1840.38
Numerārū cu 31 <i>Martie</i> .	13647.52
	fl. 357616.85

V. Bologa m. p. dirigentū. **N. P. Petrescu** m. p. adjunctū.

V. Ūvegeșū m. p. comptabilū.

Căendarul săptămânii
are 30 zile.

Pierd.	Sorele	1893			
		1893	1893		
Aprilie.	Căendarul Iulian	Dum.	25 D. 4 + S. ap. Mare.		
		Luni	26 S. m. Vasiliu		
		Marti	27 S. Simion fr. D lui		
		Miercuri	28 S. ap. Iason și S. M.		
		Joi	29 Ss. 9 mucenici		
		Vineri	30 S. apost. Iacob		
		Samb.	1 S. prof. Ieremia		
		Mai	Căendarul Gregorian	7 E 5. Sanislo	7.19
				8 Arch. Michail	7.21
				9 S. p. Georg. N.	7.23
				10 Isidor.	7.24
				11 + Inalt. D lui	7.25
				12 M. Pancrațiu	7.26
13 E. Servațiu	7.27				

Cursul pieței Brașov.
Din 4 April 1893.

Bancnote rom. Cump.	9.69	Vend.	9.74
Argintu român.	9.60	"	9.65
Napoleon-d'or	9.71	"	9.75
Galbeni	5.68	"	5.73
Ruble rusești	1.26 1/2	"	
Mărei germane	59.50	"	60.08

Bursa din Bucuresci
din 3 Mai n. 1893.

Valori	o/p	Cursuri
Renta română perpetuă 1876	5 1/2	100. —
Renta română amortisabilă	5 1/2	97. 1/2
ditto	4 1/2	81. 3/8
Renta rom. (rurale convertite)	6 1/2	103. 1/2
Oblig. de stat C. F. Române	6 1/2	—
idem idem	4 1/2	—
Imprumutul Openheim 1866	8 1/2	—
Imprumutul Oraș. Bucuresci	5 1/2	—
idem idem din 1884	5 1/2	91. —
idem idem din 1890	5 1/2	92. 1/2
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	7 1/2	—
Credit fonciar rural	5 1/2	96. 3/8
idem idem	5 1/2	103. 1/2
Credit Fonc. Urb. din Bucuresci	6 1/2	102. 1/2
idem idem	5 1/2	91. 3/8
idem idem	5 1/2	81. 1/2
Credit Fonc. Urban din Iași.	5 1/2	280. —
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	—
Banca Națion. ult. div.	84.45	500. —
Dacia-România ult. div.	35 lei	200. —
Naționala de asig. ult. div.	36 lei	200. —
Banca Rom. ult. div. fr. 12.	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 51.	204	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 00	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 161. aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—
20 franci aur	—	20.08
Banca Națion. a României	—	—
Scempt.	6 1/2	—
Avansuri pe efecte	7 1/2	—
Avansuri pe Lingouri	6 1/2	—

Bursa de mărfuri din Budapesta
din 3 Mai n. 1893.

Sămînțe	Calitatea	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenesc	80	—	—
Grâu dela Tisa	80	8.60	8.65
Grâu de Pesta	80	8.55	8.61
Grâu de Alba-regala	80	8.55	8.60
Grâu de Bácska	73	—	—
Grâu ung. de nord	80	—	—

Sămînțe vechi ori nouă	soiul	Calitatea	Prețul per 100 chilgr.	
			dela	până
Săcară	nutreț	70-72	6.95	7.20
Orz	de vinars	60-62	6. —	6.60
Orz	de vinars	62.64	6.25	6.60
Orz	de bere	64.66	6.75	8.20
Ovăș		39.41	6.10	6.45
Cucuruz	bănăț.	75	—	—
Cucuruz	altă soi	73	—	—
Cucuruz		—	—	—
Hirișcă		—	4.80	4.70

Productediv.	Soiul	Cursuri	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungr. francesă	40. —	52. —
"	roșiă rafinată dublu	58. —	66. —
Oleu de rap.		36.50	37. —
Oleu de in		5.75	6. —
Uns. de porc	dela Pesta dela țără svântată afumată	57. —	57.50
Slănină		46. —	47. —
Său		54. —	55. —
Prune	din Bosnia în buti din Serbia în saci slavonă nouă bănățenescă din Ungaria	39. —	40. —
Lictar		19.25	19.50
Nuct		19.25	19.75
Gogoși		20.50	21. —
Miere	brută galbină strecurată de Rosenau	18.50	19.50
Ceară		36. —	37. —
Spirit		143. —	144. —
"		15.37	15.76
"	Drojdițe de spirit	18.75	19.25

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 5 Mai n. 1893

Măsură sau greutatea	Calitatea.	Valuta austriacă.	
		fl.	cr.
1 H. L.	cel mai frumos	6	40
"	mijlociu	5	80
"	mai slab	5	20
"	Grâu mestecat	4	60
"	Săcară frumoză	3	90
"	mijlociă	3	60
"	Orz frumos	3	40
"	mijlociu	3	20
"	Ovăș frumos	2	30
"	mijlociu	—	—
"	Cucuruz	3	50
"	Mălai	3	30
"	Mazere	6	—
"	Linte	12	—
"	Fasole	4	—
"	Sămēntă de in	9	—
"	Sămēntă de cânepă	4	50
"	Cartofi	1	20
"	Măzeriehe	—	—
1 kil	Carnea de vită	—	52
"	Carnea de porc	—	48
"	Carnea de berbec	—	—
100 kil.	Său de vită prăpștă	23	—
"	Său de vită topit	33	—

Cursul losurilor private
din 3 Mai n. 1893.

	cump.	vinde
Basilica	9.20	9.40
Credit	197. —	198. —
Clary 40 fl. m. c.	58.25	58.75
Navig. pe Dunăre	141. —	143. —
Insbruck	25.75	26.25
Krakau	24. —	24.50
Laibach	22.50	23. —
Buda	62.25	63. —
Palfy	58.25	59.75
Crucea roșie austr.	18.50	19. —
dto ung.	12.50	13. —
dto ital.	14. —	14.50
Rudolf	—	25. —
Salm	69. —	70. —
Salzburg	26.75	27.75
St. Genois	67. —	69. —
Stanislaw	56. —	58. —
Triestine 4 1/2 100 m. c.	141.75	143. —
dto 4 1/2 50	67. —	—
Waldstein	45. —	43. —
Windischgrätz	70. —	78. —
Sărbesci 3 1/2	41.75	42.25
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4 1/2	181.40	182. —

Tergul de râmători din Steinbruch. La 1 Mai n. starea râmătorilor a fost de 171.706 capete, la 2 Mai au intrat 2127 capete și au ieșit 920 rămânând la 3 Mai un număr de 172.913 capete. Se notează marfa: ungușcă veche, grea dela 46 — până la 47 — cr. marfă ungușcă tineră grea dela 49 1/2, cr. până la 50 1/2 cr., de mijloc dela 50 cr. până la 51 cr. ușor dela 48 — cr. până la 49 1/2 cr. — Marfă țerănescă grea dela 46 până la 47 — cr. — de mijloc dela 46 — cr. până la 47 — cr. ușor dela 47 cr. până la 47 — cr. — Marfă de România Băkonny de grea dela — cr. până la — cr. transito mijloci grea dela — cr. până la — cr. insă transito ușor dela — cr. până la — cr. transito dto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijloci dela — cr.

până la — cr. Marfă sârbescă grea dela 47 1/2 48 1/2 cr. transito mijloci grea dela 47 1/2 — 48 1/2 cr. transito ușor dela 46 — 47 — cr. Porcii îngrășați de un an dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 4

Proprietar Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Malor

Nr. 16581—1892.

PUBLICAȚIUNE

Predându-se pe temeiul premersei revizunii din partea oficiului orașănesc de clădiri noul loc pentru înpușcat dela pôlele „Stejerișului mare“ în folosința garnisonei din loc și începându-se totu de-odată exercițiile de înpușcat pe acest loc, se vede sub scrisul magistrat necesitat, deși de altcun din partea militară sau luat deja măsurile preventive de asigurare pentru sutierea împrejurimii locului pentru înpușcat cu ocaziunea fieșurii exercițiu de înpușcat, de a interzice publicului ou total calcarea cōstelor stejerișului mare, carî limitēză cu câmpul Christianului, precum și calcarea nemijlocitei împrejurimii, a acestui loc.

Se interzice deci fiecărui, pe lângă eventuala arestare și pedepsire polițiană, de a călca aceste părți de păduri, fără considerațiune, decât să țină se nu eseroiții de înpușcat. Are să se urmeze necondiționat îndrumărilor și dispozițiilor organelor orașănesor forestierale și polițiane precum și pazelor militare puse, făcându-se publicul în specialu atentu, cumcă ținerea fiă-cărui exercițiu de înpușcat se avisēză prin arborarea unui steag roșu pe vârful stejerișului mare.

Părinții, dirigenții școlari și profesorii și învățatori, precum și măștri de meserii, mai departe toți acei, ai căroră indivizi subordinați din motivul necunoscerei acestei publicațiuni prin călcare „stejerișului mare“ forțe ușor și potu periclită viața, se reoacă, că în interesul copiilor, elevilor lor și în genere în interesul tinerimii neesperete, să propage publicarea acestor dispozițiuni polițiane de siguranță, dispunēndu după posibilitate interdicerea călcării „stejerișului mare și împrejurimii sale. Brașov, în 13 Decemvre 1893. 7,5—6. Magistratul orașănescu.

Dintre tōte hărtile pentru țigaretē este recunoscută de cea mai bună hărtia de țigaretē veritabilă franțuzescă

„Le Gloria“

fabricațiunea d-lor
JOSIFŪ BARDOU & FILS în
PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aur, 16 diplome de onōre marī, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărtia, care în fineț și bunătate întrece tōte celelalte hărtii de cigaretē ce esistă.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, decât fiă-care cărticică portă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginele netede seu crestate (perforate.)

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adegă într'o calitate neintrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpētātū în Brașovū la tōte marchetăniile și băcāniile en-gros, precum și la fiă-care debitantū mai bunū de tutunū.

52—17.

Precauțiune la cumpărarea de ZACHERLIN.

Se află de vândare în Brașov:

La Domnii I. L. et A. Hess-haimer, Heinrich Zinz, Dimitrie Eremias nepoții, Emilă Por, Karl Irk, Franz Kelmen farmacistu. Julius Müller, Carol Schuster farmacistu, Textsch et Turtler, N. Grădinar, Eduard Kugler farmacistu, Carol Töpfer, Jul. Hornung farmacistu, Heirich G. Oberl, Emilă Jekelius farmacistu, Victorū Roth farmacistu, Heinrich Wagner, Karl Harth, Ioanū Dușoiu et Fiu.

In Făgărasu:

La Domnii Richard Glein farmacistu, M. A. Gräser, I. Iarosch Heinrich Schul, B. Rehner.

In Cincul mare:

La D-nul Iosifū Hammer.

In Cohalmu:

La Domnii Ernst Wolff, Sam. Nagelschmidts Erben.

In Șercaia:

La D-nul I. Schnell.

In Zărnesti:

La D-nul Aurel Cuteanū farmacistu.

Musteriul: . . . . . Nu'mi trebuie astfel de praf pentru insecte, căci am cerut Zacherlin!

Cu totu dreptul este lăudată această specialitate ca celū mai bunū mijloc în contra insectelor de totu soiul și pentru aceea eu cumperu numai: **1 sticlă sigilată** cu numele „Zacherlin“.

Mai departe se află „Zacherlin“ de vândare pretutindenea, unde sunt placate espuse.

2—*

DUMITRU JUGĂNARŪ

măestru-măsarŭ,

și-a deschisŭ lucrătorea sa de

Mobile și construcțiuni

in Preșmerŭ, strada Morii Nr. 593.

După lungă experiență făcută in străinătate se recomandă on. publicŭ, că esecută lucrări bune, solide, frumoșe și ieftine.

'Totŭ-de-odată, rogă pe on. publicŭ de prin împrejurime, a'lŭ cerceta cu orŭ-ce lucru, ce se ține de ramura măsuriei (têmplăriei), luândŭ asupra sa angajamentulŭ, de a transporta lucrările la domiciliulŭ musteriului.

112,—1*

JULIUS BERNHARDT

pictorŭ de decorații.

Să recomandă Onoratului publicŭ pentru esecutarea a totfelulŭ de lucrări ce cadŭ in sfera sa, cu tiparŭ sêu cu tapete precumŭ și alte

ZUGRAVELI

cu prețurile cele mai moderate.

Cunoscintele și esperiențele câștigate in Viena și München mă pune in poziție de a indeplini tôte aceste lucrări solidŭ, frumosŭ și iute.

Rogŭ pe onoratulŭ publicŭ să nu schimbe firma mea, care este:

111,2—3.

Julius Bernhardt,
pictor de decorații.
Str. Michael Weiss Nr. 10.

2. Ganz seid. bedruckte Foulards 85 kr. bis fl. 3.65 p. Met. (ca 450 versch. Dispoŭit) — sowie schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 fr. bis fl. 11.65 per Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr. Porto nach der Schweiz. Seiden-Fabrik G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich.

Avemŭ onore a incunoscinta pe onoratulŭ publicŭ cumcă

magazinulŭ nostru de Sticlărie, Porțelan, Rame, Lămpărie

și PETROLEU,

care până acuma s'a aflatŭ in Strada Teatrului,

I'am strămutatŭ

in Têrgulŭ Inului Nr. 30.

(Piața mare, in casa Mureșianu.)

Până acuma a fostŭ firma Nicolae Ghighinitză,

de aci incolo este firma

N. GHIGHINITZĂ & A. BIDU.

Rugămŭ pe onoratulŭ publicŭ că și in viitorŭ să binevoescă a ne da increderea oa până acum, asigurândŭ, că ne vomŭ sili alŭ mulțami in tôte privințele și cu prețurile cele mai ieftine

cu totă stima:

N. Ghighinitză & A. Bidu.

3-3

Neapărat de lipsă pentru fiecare familie este **Caféua-Malz a lui Kathreiner Kneipp** cu gustŭ de cafea bône

Acésta este avantajosŭ că pôte inlocui caféua amestecată u cichorie oferândŭ o cafea hrănitore și gustosă, un escelent surrogat la cafea. De recomandat pentru femei, copii și bolnavi. Pădiți-ve de imitația.

Se află in totŭ loculŭ. (17-52.) 1/2 Kilo 25 cr.

Audiți

Numai 2 fl. 95 cr. o păreche ghete de bărbați și 2 fl. 85 cr. ghete de dame, lucrate solid, și modern din pele de wachs. Cine cumperă 2 părechi ghete bune și ieftine capetă dela mine gratis o păreche de pantofi.

și mirativ!

In marele depou de GHETE și PĂLĂRII a lui

I. SĂBĂDEANU

Brașovŭ, strada Porți Nr. 10

A sositŭ o mare cantitate de ghete, pentru primăveră și veră din cele mai renumite fabrici, din Viena, Karlsbad și Budapesta de unŭ fasonŭ nou și solidŭ lucrate, lucru de mână nu marfă de mașini, pentru orŭ și ce etate de felurite iasone cu prețuri fôrte ieftine, dér numai cu banŭ gata. Și pălării de bărbați și copii de filzŭ (pâslă) și șepci au sositŭ acum un bogatŭ asortimentŭ.

Notesŭ prețurile ghetelorŭ mai multŭ cautate și anume:

Pentru bărbați.

Ghete de wachs cu cuie	fl. 2.95 cr.
" " " talpă duplă	3.50 "
" " gems Patent și wachs cu besetz	3.— "
" " piele de mânuși cu besetz de lacŭ	4.80 "
" " " " fôrte fine.	5.— "
" " " " vițel nat. cu șinore pentru urcatŭ munții	5.50 "
" " de wachs și patent cu șinore pentru urcatŭ munții	4.50 "
" " din Karlsbad de piele de wachs	6.50 "
" " " " " " " cu besetz	5.50 "
" " de gems cu besetz	4.50 "
" " Chewro franțuzesc cu besetz	5.50 "
Pantofi pentru promenade de piele patent	3.50 "
" " " " " gems	4.— "
" " " " fôrte fine de lacŭ	4.50 "
" " " " de piele maro (naturală)	2.85 "
" " " " de Drill	2.65 "
" " pentru chelneri cu talpa de gumi	3.50 "
" " pentru bicicliști	4.— "
" " de stofă pentru in casă	1.— "
" " pentru gimnastică de pânză albă și cafeniă	— 90 "

Pentru dame.

Ghete de Wachs și patent	2 fl. 85 cr.
" " " " " cu besetz	3 " 25 "
" " gems " " " " " " "	3 " 50 "
" " de patent cu șinore pentru urcatŭ munții	3 " 60 "
" " " " " " " " " " "	4 " — "
" " " " " " " " " " "	4 " — "
" " " " " " " " " " "	4 " 50 "
" " " " " " " " " " "	4 " 80 "
" " " " " " " " " " "	5 " 50 "
" " " " " " " " " " "	6 " — "
" " " " " " " " " " "	2 " 90 "
" " " " " " " " " " "	3 " 25 "
Pantofi de Chewro franțuzesc	4 " — "
" " " " " " " " " " "	2 " 50 "
" " " " " " " " " " "	2 " — "
" " " " " " " " " " "	1 " 70 "
" " " " " " " " " " "	1 " 70 "
" " " " " " " " " " "	2 " 50 "
" " " " " " " " " " "	3 " — "
" " " " " " " " " " "	1 " 80 "
" " " " " " " " " " "	2 " 50 "
" " " " " " " " " " "	2 " 50 "
" " " " " " " " " " "	— 90 "
" " " " " " " " " " "	— 70 "

Ghete de copii dela 50 cr. de fete dela 1 fl. 80 cr. in susŭ. Pălării de bărbați dela 1 fl. 20 cr., Șepci pentru voiage și pentru muncitorŭ dela 50 cr. și pălării de băeți dela 60 cr. in sus. Se potŭ afla totdeauna apretura de piele, Lacŭ, Lacŭ auriu, Kidkreme, Olei, Wachs și albituri de cauciu, cu prețuri fôrte ieftine. Numai la mine se află Galoci rusesci de St. Petersburg renumiți in totă lumea. Comande din afară se vor efectua promptŭ cu rambursă indicându-se mărimea și numărul și calitatea încălțăminte, cari dacă nu se potrivescŭ, se potŭ schimba.

983—10.